

Z právní praxe.

Přehled rozhodnutí nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Nárok na náhradu za dary, poskytnuté snoubencem snoubenci, z jehož viny došlo k zrušení zasnoubení, nespadá pod pojem škody ve smyslu § 46 obč. zák.; v takovém případě může snoubenec žádati na provinilém druhém snoubenci jen vrácení darovaných předmětů podle § 1247 obč. zák. Nárok nelze kompenzovati s peněžitou pohledávkou druhého snoubence. Předpisu § 949 obč. zák. o náhradě škody obdarovaným jako obmyslným držitelem (§ 335 obč. zák.) nelze tu použítí. — Porušení věrnosti mezi milenci nespadá pod pojem hrubého nevděku podle § 948 obč. zák. (Rozh. ze dne 27. února 1940, Rv I 1413/39.)

Uznal-li žalovaný ve smíru otcovství k nemanželskému dítěti bez pre-judice pro spor a byl-li tento smír za souhlasu stran i poručenského soudu zrušen, nejde o bezpodmínečně uznání otcovství ve smyslu § 16 I. díleč novely k obč. zák. O uznání otcovství a placení výživného jest rozhodnouti pořadem práva. (Rozh. ze dne 9. prosince 1939, Rv I 1230/39.)

Nezletilý zaměstnaný jako dělník s měsíčním platem 500 K, může samostatně platně podstoupiti pojistnou smlouvu o autě jemu náležejícím, činí-li pololetní prémie pouze nepatrnou částku. Ve sporu vzniklém z takové smlouvy nepotřebuje nezletilý spolupůsobení zákonného zástupce. (Rozh. ze dne 20. prosince 1939, Rv I 733/39.)

Předpisu druhé věty § 778 obč. zák. lze bez výhrady užití jen tehdy, pořídil-li zůstavitel poslední vůli o celém svém jmění. Domáhá-li se však nepominutelný dědic neplatnosti poslední vůle, kterou zůstavitel pořídil pouze o části svého jmění, jest podle okolností konkrétního případu posouditi, lze-li, hledíc na celou situaci říci, že nebylo na nepominutelného dědice pamatováno. (Rozh. ze dne 7. prosince 1939, Rv II 354/39.)

Provozování koncesované lékárny jiným než koncesionářem, třebaš za jeho účasti jako společníka a zmocněnce společnosti lékárnou provozující, příčí se zákonu lékárnickému (§§ 12, 44 zák. čís. 5/1907 ř. z.) — Smlouva, jíž majitel lékárnické koncese dává tuto k dispozici společnosti k výkonu a provozování společnosti, je neplatná. (Rozh. ze dne 31. ledna 1940, Rv II 6/40.)

Úmluva, jíž se nájemce honitby (v Čechách) vzdal na celou dobu nájmu volnosti ve výkonu práv, jichž nabyt jako nájemce myslivosti tím, že na celou dobu nájmu přijal jiného za společníka k výkonu myslivosti, jest nicotná. (Rozh. ze dne 23. února 1940, R I 31/40.)

Při posouzení neplatnosti úmluv podle dvorského dekretu č. 277/1838 Sb. z. s. nepřichází v úvahu okolnost, zda smluvní strany měly v konkrétním případě v úmyslu třetí osoby poškoditi, nebo zda třetí osoby byly skutečně poškozeny, nebo mohly býti poškozeny. — Není-li smlouva o

zápůjčku v právní souvislosti s dalšími úmluvami o postupu při exekuční dražbě, není neplatná s hlediska uvedeného dvorského dekretu. (Rozh. ze dne 18. ledna 1940, Rv II 430/39.)

Nárok na plné zadostiučinění podle § 880 a) obč. zák. se promlčuje ve třileté lhůtě. (Rozh. ze dne 8. února 1940, Rv II 366/39.)

Zásada „rebus sic stantibus“, vytkčená v § 936 obč. zák., platí i při smlouvách definitivních, obzvláště, jde-li o opětující se do budoucna posunutá vzájemná plnění, při nichž by bez použití této zásady nastal křiklavý nepochopitelný poměr mezi vzájemným plněním obou stran. — Obec může za těchto podmínek zvýšiti ujednaný paušál za dodání vody. Vzepře-li se tomu druhá strana, musí se domáhati zvýšení paušálu žalobou. Takový nárok lze přiznati jen za dobu od podání žaloby. — Předpis § 1487 obč. zák. neplatí pro promlčení tohoto nároku. (Rozh. ze dne 15. prosince 1939, Rv I 612/39.)

Advokát může žádati na straně, k jejímuž prozatímnímu bezplatnému zastupování byl zřízen, zaplacení palmárního účtu, nabyla-li tato zaplacením podstatné části zažalovaného nároku platebních prostředků, třebaže se tak stalo podle mimosoudní dohody a v době, kdy spor byl ponechán v klidu a zastupování již bylo skončeno. (Rozh. ze dne 22. prosince 1939, Rv I 1203/39.)

Proti tomu, kdo právním jednáním s dlužníkem (koupí skladu) úmyslně zmařil uspokojení věřitele cestou exekuční ze jmění dlužníka, nemůže věřitel uplatniti nárok na náhradu škody podle všeobecných předpisů § 1293 o. z., může-li proti nabyvateli jmění dlužníka uplatniti odpůřčí nárok a nabyvatel jmění dlužníka toto ještě má. (Rozh. ze dne 13. února 1940, Rv I 1294/39.)

Byl-li honič pes za předpokladů § 40, odst. 2 hon. zák. pro Čechy usmrčen osobou, jež obdržela od pána honitby svolení k odstřelu škodné, nejde o bezprávný čin, za který by tato osoba bylo odpovědna, třebaže tato osoba neměla honební listek. (Rozh. ze dne 12. ledna 1940, Rv I 1318/39.)

Zavázal-li se vlastník pozemků provozovateli hor (jeho právnímu předchůdci), že bude trpěti poddoložení svého pozemku bez nároku na náhradu škody a vzdal-li se tohoto nároku nejen za sebe, nýbrž i za právní nástupce ve vlastnictví pozemku, odpovídá provozovateli hor (jeho právnímu nástupci) za to, že právní nástupce ve vlastnictví pozemku nepřevzal stejný závazek a že provozovatel hor (jeho právní nástupce) byl odsouzen k náhradě důlních škod. — Jde-li o porušení smluvní povinnosti, netřeba dokazovati zavinění spoluvlastníka, nýbrž postačí, dokáže-li se smlouva určitého obsahu, její porušení a škoda, která z tohoto porušení vzešla a jest věcí druhé strany, aby podle § 1298 obč. z. dokázala, že jí bylo bez její viny zabráněno splniti smluvní povinnost. (Rozh. ze dne 19. února 1940, Rv II 537/39.)

Zmeškala-li strana následkem nesprávného právního poučení předsedou a zapisovatelem rozhodčího výboru Živnostenského společenstva o lhůtě k podání odporu proti rozhodnutí rozhodčího výboru podle § 38 zákona 131/1931 Sb. tuto lhůtu a byla-li proto žaloba podle § 38 dotč. zák. pro opožděnost zamítnuta, nepřísluší straně z tohoto důvodu proti předsedovi a zapisovateli nárok na náhradu škody, zavinila-li si škodu tím, že omezila žalobu, kterou uplatňovala jednak odpor podle § 38 zákona č. 131/1931 Sb., jednak se domáhala bezúčinnosti rozhodčího nálezu podle § 595 c. ř. s., na prvý důvod, ačkoliv si musila nebo měla uvědomiti, že lhůta podle § 38 zák. č. 131/1931 je již zmeškána. (Rozh. ze dne 20. prosince 1939, Rv I 1002/39.)

Stát neručí za škodu, způsobenou nezákonným postupem finančního úřadu, ustanoveného k vymáhání daní (neprávem exekucí zadržena trafikantská provise. (Rozh. ze dne 14. února 1940, Rv I 1377/39.)

Kdo byl trestně odsouzen podle § 7 zák. č. 1/1933 Sb. pro pletichy při dražbě, odpovídá podle § 1311 obč. zák. za veškerou škodu, jež vzešla tím třetím osobám proto, že nejvyšší podání za draženou nemovitost nedosáhlo aspoň výše skutečné hodnoty dražené nemovitosti, vyjádřené její odhadní cenou, ačli nedokáže, že není příčinné souvislosti mezi zakázaným jednáním a tvrzenou škodou. — Předpisem § 1311 obč. zák., jenž přesouvá důkazní břímě na škůdce, byla změněna zákonná domněnka § 1296 obč. zák. potud, že se předpokládá, že škoda, před níž porušený předpis zákonný chrání, vznikla zaviněním škůdcovým. (Rozh. ze dne 20. února 1940, Rv II 544/39.)

Odpovědnost za škodu, způsobenou zvířetem (§ 1320 o. z.).

Poštváním nebo podrážděním zvířete jest rozuměti takovou lidskou činnost, která se vztahuje k zvířeti samému a při které si osoba takto jednajíc může alespoň uvědomiti, že její počínání je s to, aby uvedlo zvíře do stavu, vedoucího k poškození jiného. — Nezpůsobilo-li však zvíře škodu následkem uvedeného lidské činnosti, nýbrž svým samovolně vzniklým počínáním, vyplývajícím pouze z jeho zvířecí povahy, třebaž je podnětem nebezpečného počínání zvířete nějaká vnější událost nebo působení různých vlivů zevnějšího světa, odpovídá za škodu, způsobenou zvířetem (§ 1320 obč. zák.) ten, kdo zanedbal zvíře opatrovati. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Rv I 828/39.)

Ručení zemědělce za úraz, nastalý provozem žentouru, jehož ochranné opatření nevyhovovalo předpisům nařízení moravského místodržitele z 28. prosince 1910, čís. 2 z. z. — Zákaz a příkaz dospělému nezletilcovi, aby nechodil k žentouru, a jeho odhánění z místa ohrazeného pro žentour mají, třebaže nebyly s to zabrániti úrazu, význam pro posouzení spoluviny poškozeného. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Rv II 569/39.)

Tím, že chovatel hlídacího psa uzamčel dvůr v době večerní a zabránil v přístupu cizím lidem do dvora, poučiv současně nájemníky, jak si mají počínati, kdyby pouštěli cizí lidi do dvora, učinil zadost své povinnosti co do opatrování psa. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Rv I 1107/37.)

Obec jako vlastnice hlinišť ručí za škodu vzniklou spadnutím hlíny v hliništi, nepostarala-li se o zabezpečení hlinišť, třebaž pozemek, na němž bylo hliniště, propachtovala, jestliže jí byl nebezpečný stav hlinišťe znám. — Propachtovatel musí odstraniti nejen vady pachtovaného předmětu, jež tu byly v době odevzdání, nýbrž i takové vady, k nimž došlo v době nájmu (pachtu) náhodou nebo zaviněním třetích osob, za něž nájemce neodpovídá. — Povinnost pachtýřova, oznámiti propachtovateli nutnost opravy, odpadá, je-li závadný stav věci propachtovateli znám. (Rozh. ze dne 12. ledna 1940, Rv II 316/39.)

Skleněná tabule, zasazená do okenního rámu, jest součástí domu; při poškození, způsobeném jejím pádem nejde o poškození pádem věci ve smyslu § 1318 o. z., nýbrž o poškození oddělením částí budovy podle § 1319 o. z. (Rozh. ze dne 6. února 1940, Rv I 1268/39.)

Předpis § 1323 o. z. první věta nemá na mysli jako předpoklad k náhradě škody odhadní hodnotou, že není absolutně možno uvésti poškozenou věc v původní stav, nýbrž stačí podle okolností případu, jež posuzuje výhradně soud, že navrácení v předešlý stav není dobře možné. — Pokud jest nahraditi škodu, způsobenou poškozením auta v penězích,

třebas navrácení v předešlý stav u auta nebylo naprosto nemožné. (Rozh. ze dne 12. prosince 1939, Rv I 1161/39.)

Zvýšení důchodu výživou povinného následkem zmírnění platových srážek podle vlád. nař. č. 158/1939 Sb. jest okolnost, na kterou strany při uzavírání smíru mohly pomýšleti; neopodstatňuje proto nárok na zvýšení výživného. (Rozh. ze dne 20. prosince 1939, Rv II 538/39.)

Byla-li postoupena pohledávka do vlastnictví k zániku pohledávky postupníka proti postupiteli, převzal ten, kdo spolu s postupitelem podle úmluvy se zavázal za správnost a dobytost postoupené pohledávky, nikoliv rukojemství za pohledávku postupníka proti postupiteli, nýbrž solidární spoluodpovědnost za správnost a dobytost postoupené pohledávky. — Nároky ze správy podle § 1397 obč. zák. se promlčují ve lhůtě tříleté i tehdy, byla-li odpovědnost za správnost a dobytost postoupené pohledávky převzata výslovně vedlejší úmluvou, ujednanou při postupní smlouvě, ať již úmluvu tu sjednal postupník s postupitelem nebo třetími osobami. (Rozh. ze dne 31. ledna 1934, Rv II 367/39.)

Má-li postoupený dlužník pochybnosti, došlo-li k postupu, nesmí sám o platnosti postupu rozhodnouti; není v takovém případě povinen plniti do rukou postupníka, ale není též oprávněn platiti postupiteli. Chce-li se zprostiti svého závazku, musí plnění složit k soudu. — V žalobě na zaplacení jest sama o sobě obsažena žádost na složení zažalované částky na soud. (Rozh. ze dne 5. ledna 1940, Rv I 1042/39.)

Poddlužník, který vzal postup pohledávky na vědomí, ačkoliv nebyla dodržena forma, ujednaná pro postup, nemůže nedodržení formy uplatňovati. — Kondice podle § 1431 obč. zák. předpokládá, že byl placen nedluh; nejde o obohacení, když druhá strana dostává jen, co jí po právu náleží, bez rozdílu, zda ji plní dlužník sám, nebo někdo jiný za něho. — Dlužník, jenž plnil vymáhajícímu věřiteli, ač věděl, že zabavená pohledávka byla před zabavením postoupena jiné osobě, nemůže na vymáhajícím věřiteli plnění požadovati zpět. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv II 403/39.)

Promlčení převodního poplatku nepřetrhuje se vydáním záručního příkazu, sloužícího jen tomu, aby erár mohl vésti exekuci i proti novému nabyvateli. (Rozh. ze dne 7. prosince 1939, R I 275/39.)

Při rozlukovém důvodu § 13 g) rozl. zák. nesejde na tom, pokud jde o rozlukový důvod sám, zda duševní chorobu zavinil druhý manžel či nikoliv. Výrok o vině (nevině) jest pojatí do rozsudku jen s hlediska mín. nař. čís. 283/97 ř. z. Opominul-li to soud a povolil rozlukou sice bez viny žalované duševně choré manželky, aniž se vyslovil s hlediska řečeného nařízení o vině žalujícího manžela, jest jeho řízení vadné. (Rozh. ze dne 26. ledna 1940, Rv I 1323/39.)

Užívá-li soutěžitel ve styku zákaznickém označení „Oxygena“ a je-li v obchodním styku znám pod tímto označením, jež jest součástí jeho firmy a jež se v kruzích zákaznických již vžil, jedná po případě v rozporu s předpisem § 11 (1) zák. proti nek. soutěži druhý soutěžitel, jenž napotom volí firemní název, jehož součástí jest slovo „Oxygen“. (Rozh. ze dne 13. prosince 1939, Rv II 425/39.)

Pokud se nedostal v rozpor s předpisem § 11 (1) zákona proti nekalé soutěži podnik, jenž k svému označení používá v obchodním styku slova, jež jest součástí firemního jména druhého podniku (Koh-i-noor), který v obchodním styku užívá zkrácené rovněž jen tohoto slova, pokud se týče jest pod oním slovem v kruzích zákazníků znám,řebas oba podniky

obchodují částečně se stejným zbožím. (Rozh. ze dne 9. ledna 1940, Rv I 413/39.)

Pokud jde o klamavý údaj podle § 2 zákona proti nekalé soutěži, uvádí-li firma koncernu ve vlastních inserátech, že jde o největší továrny světa na určité zboží a poukazuje při tom též na zahraniční podniky, jež sice náležejí ke koncernu, jsou však právně a daňově samostatné. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv I 459/39.)

Povinnost řidiče motorového vozidla (motocyklu bez přívěsného vozíku) míti ve smyslu § 12 (1) zák. čís. 81/1935 Sb. povolení k jeho řízení, zůstala nedotčena ustanovením § 1 vl. nař. čís. 264/1937 Sb. — Byla-li stanovena jako podmínka platnosti pojištění motorového kola bez přívěsného vozíku, aby osoba vozidlo řídící měla předepsaný a platný vůdčí list pro vozidlo toho druhu, jest pojišťovna zproštěna plnění z pojišťovací smlouvy, jestliže pojištník v době pojištění události vůdčího listu ještě neměl třebaš si v oné době o něj zažádat a třebaš mu bylo na okresním úřadě řečeno, že může na motocyklu jezdit, když si podal žádost o povolení. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Rv I 882/39.)

Má-li pojišťovatel za to, že pojištěné vozidlo není autodrožka, jak uvedl pojištník v pojistném návrhu a jak uvedeno v pojistné smlouvě o odpovědnostním pojištění na základě tohoto návrhu uzavřené, nýbrž že jde vzhledem k § 1 vl. nař. čís. 203/36 Sb. a vzhledem k rekonstrukci motorového vozidla (před pojištěním) na 11místné vozidlo o autobus, nemůže se zprostiti povinnosti, plynoucí jí z pojistné smlouvy námitkou, že při dostavení se pojistné příhody nejde o případ pojištěním krytý, nezachovalali se podle pojišťovacích podmínek, resp. § 3 zák. o poj. smlouvě a od smlouvy včas neodstoupila. (Rozh. ze dne 17. ledna 1940, Rv I 611/39.)

Třebaš zákon o pojistné smlouvě ze dne 3. července 1934, čís 145 Sb. stanoví v § 19 (2) pro rozhodnutí pojistitelovo o nároku, ohlášeném pojistníkem formou písemnou, může pojištník ve sporu proti němu pojistníkem vedeném uplatnití proti jeho nároku i jiné námitky, než které uvedl ve svém písemném rozhodnutí. (Rozh. ze dne 31. ledna 1940, Rv I 1329/39.)

Oznámením nebo prohlášením ve smyslu druhé věty prvního odstavce § 46 zák. č. 145/1934 Sb., nemíni se pouze oznámení o prohlášení za trvání pojistného poměru (§ 13 písm. b) dotč. zák.), nýbrž i návrh na uzavření pojistné smlouvy. — Vědomost zprostředkujícího jednatele o prohlášení pojistníkově, učiněném ústně při sepsání pojistného návrhu, ale do něho nepojatém, rovná se vědomosti pojistitele jen, doveděl-li se o nich sám před přijetím návrhu. Pojištník je oprávněn nastoupiti důkaz omluvy podle § 4 písm. c) dotč. zák. Je-li předmětem pojistné smlouvy o odpovědnostním pojištění pouze odpovědnostní poměr, plynoucí z jízdy autem pro vlastní potřebu, nejsou pojistnou smlouvou kryty škody, vzniklé z provozu auta za plat. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv I 573/39.)

K pojmu provozovatele podle § 45 č. 81/1935 Sb. — Poskytla-li firma, ať na základě ujednání (§ 863 obč. zák.) nebo bez zvláštního ujednání, pouhým přijetím ochoty se strany vlastníka motorového vozidla, svého zaměstnance jako řidiče k pravidelným obchodním jízdám svých zástupců, cestujících s jejím zbožím, účastnila se provozu motorového vozidla, třebaš zástupci platili vlastníku motorového vozidla z obchodů ujednání na cestách s jeho vozidlem, určitou provisi. (Rozh. ze dne 14. prosince 1939, Rv II 410/39.)

Událost, z níž vzešla škoda provozem motorového vozidla, nemusí býti ani neobvyklého, mimořádného rázu, ani nemusí býti nepravdělnou. Provozem ve smyslu zákona čís. 81/35 Sb. je rozuměti všechna opatření, která

souvisejí s jízdou, tudíž všechny výkony, jichž je potřeba, aby bylo motorové vozidlo uvedeno v pohyb a udrženo v této činnosti. Osoby v § 45 uved. zákona jmenované — nezprostitily-li se povinnosti k náhradě škody některým z vývodních důkazů, vypočtených v § 47 uved. zákona, odpovídají vždy za škody, je-li škodná událost, z níž vzešla škoda, v příčinné souvislosti s provozem tak, že by nebyla nastala, kdyby nebylo provozu. (Rozh. ze dne 21. února 1940, Rv I 2490/38.)

Odpovědnost železničního podniku podle § 196, odst. 1 zák. č. 86/1937 Sb. — Cestujícímu, který zůstal státi u dveří na plošině železničního vagonu proto, že při nastupování nemohl do té doby, nežli se uvolnil prvý nával do přeplněného vozu postupovati, nelze přičítati zavinění na škodě, která mu vzešla tím, že mu byl náhlým přiražením dveří průvodčím přiskřípnut prst, když se při všeobecném tísnění zachytil veřejí dveří. (Rozh. ze dne 15. února 1940, Rv I 652/39.)

Pojem „trať“ a „jevy“ v smyslu § 196 zákona č. 86/1937. Odpovědnost dráhy podle tohoto zákona nezakládají nebezpečné závadné stavy železničního zařízení, je-li zdroj jejich nebezpečnosti mimo železniční dopravu na trati. Dráha neručí podle zákona č. 86/37 Sb. za úraz cestujícího následkem vadného stavu zábradlí, jejímž účelem zabezpečiti cestující na nástupišti před nebezpečím, hrozícím jim s místa ležícího mimo trať (z hlubokého příkopu vedle nástupiště), ledaže při způsobení úrazu spolupůsobili nebezpečné okolnosti, které mají svůj původ ve zvláštní povaze železniční dopravy (na př. velký nával cestujících). (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv II 336/39.)

Ustanovení čl. 107 přepr. ř. (vlád. nař. č. 144/28 Sb.) platí i pro nároky vzešlé železnici z přepravní smlouvy proti tomu, s nímž přepravní smlouvu uzavřela. Nárok železnice na náhradu škody, způsobené jí vadným naložením dopravovaného předmětu, promlčuje se v jednorocní lhůtě podle čl. 107 přepr. ř., jejíž počátek jest posuzovati podle § 1489 obč. zák. (Rozh. ze dne 28. února 1940, Rv I 952/39.)

Do rozhodnutí rekursního soudu v otázce přerušení sporu, zahájeného proti bývalému Československému státu do doby, až bude vyřízena otázka nástupnictví Protektorátu do závazku bývalého Československého státu, je dovolací rekurs přípustný. Ustanovení §§ 187/192 c. ř. s. tu nepřichází v úvahu. Nástupnictví Protektorátu do závazku k náhradě škody způsobené automobilovou nehodou, za niž podle tvrzení poškozeného odpovídal stát (býv. Československá republika), došlo-li k nehodě na území, patřícím v době úrazu k Československé republice a nyní Protektorátu. (Rozh. ze dne 28. února 1940, Rv I 805/39.)

Pokud je Protektorát Čechy a Morava ve sporu o náhradu škody, vzniklé železniční nehodou právním nástupcem bývalého Československého státu. Předpisy, které upravovaly otázku sukcese v práva a závazky monarchie Rakousko-Uherské Československým státem, nelze obdobou vztahovati na Protektorát Čechy a Morava. Právní kontinuita právního řádu Protektorátu Čechy a Morava s právním řádem bývalého Československého státu podle výnosu Vůdce a říšského kancléře čís. 75/38 Sb. a její rozsah. (Rozh. ze dne 2. února 1940, R I 600/39.)

II. Pracovní právo.

Služební poměr mezi školníkem a místní školní obcí je vždy poměrem soukromoprávním.

Při zkoumání otázky, zda došlo mezi uvedenými stranami platně ke

služební smlouvě, jest se zabývati namítanou neplatností usnesení místní školní obce, z nichž se odvozuje její smluvní projev.

Zaměstnanec se může při uzavření služební smlouvy platně vzdáti nároku na plně započtení legionářských let do služební doby výměrou, určenou zákonem č. 462/1919 Sb. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv I 2595/38.)

Nelze-li podle zdravotního stavu poškozeného v době před úrazem, jakož i z povahy jeho zaměstnání (zednického políra), které záleží převážně v činnosti dozorčí a nevyžaduje mimořádného vypětí tělesných sil, usuzovati na to, že by pracovní schopnost poškozeného byla vlivem stáří v době dosažení 65. roku věku taková, že by poškozený neměl již možnosti dalšího vydělku za dosavadních nebo jen snížených podmínek, nelze závazek škůdce k placení důchodu omeziti na dobu do 65. roku věku poškozeného. (Rozh. ze dne 15. prosince 1939, Rv II 235/39.)

Předpokladem bezúčinnosti propuštění podle § 55, odst. 1 zákona č. 26/1929 Sb. jest, aby léčebná péče v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena, aby se propuštění stalo jen z důvodů tohoto léčení a aby k propuštění došlo po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči.

Nesprávně daná výpověď nepůsobí pro nejbližší přípustné časové období, nýbrž účinkuje, pokud jde o zrušení pracovního poměru jako řádná výpověď. (Rozh. ze dne 14. prosince 1939, Rv I 764/39.)

Jestliže po uplynutí platnosti kolektivní smlouvy pracovní nedošlo k úmluvě smluvních stran o určité pracovní době proto, že zaměstnanec se ani výslovně, ani konkludentně nepodrobil zaměstnavateli nařízení určité pracovní doby (§ 863 obč. zák.), nýbrž řídil se zrušeními ustanoveními kolektivní smlouvy, a jestliže zaměstnavatel z toho nevyvodil důsledků, platilo ustanovení kolektivní smlouvy o pracovní době dále jako smlouva jednotlivá až do doby, kdy byla souhlasným projevem stran změněna. (Rozh. ze dne 11. ledna 1940, Rv I 654/39.)

Zákon o obchodních pomocnících č. 20/1910 ř. z.

Nároku na provisi nabývá zaměstnanec teprve po dojití platu a toliko v poměru k došlé částce po uze při prodejích; při jiných obchodech, k nimž jest počítati i sjednávání smluv pojišťovacích, nabývá zaměstnanec nároku na provisi jež sjednáním obchodu (§ 10, odst. 2, § 11, odst. 3 uved. zákona).

Jest důležitým důvodem ke zrušení služební smlouvy podle § 26 čís. 2 uved. zákona, odhala-li pojišťovna jednostranně svému řediteli samostatného územního obvodu organizační úředníky jemu podřízené, rozdělila-li mezi ně obvod, který náležel podle služební smlouvy řediteli a podřídila-li nově vzniklé obvody svému ústředí.

Ani podle zákona ani podle zvyklosti nemá zaměstnanec zásadně nároku na platy po skončení služebního poměru, ač-li není takový nárok ujednan ve služební smlouvě. O splatnosti této části služebních požitků platí po skončení služební smlouvy, není-li jiného ujednání, též předpis § 29, odst. 2 uved. zák.

Třebaž má služební smlouva ředitele pojišťovny ustanovení o t. řeč. následné provisi (příjem z kmene pojistek) jen pro případ skončení služebního poměru výpovědí, platí tato smluvní ustanovení i v případě předčasného zrušení vinou zaměstnavatele. (Rozh. ze dne 29. ledna 1940, Rv I 1303/39.)

Rozsah domovníckých prací lze určit tak, že domovník má konati nejen práce uložené mu zákonem čís. 82/20 Sb., nýbrž i práce konané domovníky podle zvyklosti v místě, kde leží dům.

Pro otázku, jde-li o domovnícký byt, na nějž má domovník nezadatelný, bezplatný nárok podle §§ 8, 15 zák. čís. 82/20, rozhoduje jen počet obytných místností, nikoliv nájemní hodnota bytu přenechaného domovníkovi. Jde o takový domovnícký byt, náleží-li k bytu, přenechanému domovníkovi a nalézajícímu se v přízemí blízko domovních dveří, pokoj, kuchyně, komora, upravená jako koupelna a příslušenství a spoluužívání zahrádky.

Domovník jest oprávněn žádati vrácení toho, co za byt zaplatil. K tomu náleží po případě i stavební příspěvek. Prohlášení domovníka za trvání domovníckého poměru, že se vzdává práva žádati vrácení stavebního příspěvku, je nicotné.

Ustanovení § 879 obč. zák. nevylučuje nárok podle § 431 obč. zák. na vrácení toho, oč je druhá strana pro nicotnost smlouvy bezdůvodně obohacena. (Rozh. ze dne 29. ledna 1940, Rv I 526/39.)

Byl-li zaměstnanec podle služební smlouvy povinen vykonávat zaměstnání nepodléhající pensijnímu pojištění, mimoto však ve skutečnosti konal i vyšší dozorcí služby, podléhal by pensijnímu pojištění podle § 1 zák. č. 89/1920, případně podle § 1 zák. č. 26/1929 Sb. jen tehdy, kdyby ve skutečnosti vykonával převážně práce podléhající pensijnímu pojištění a jen v menší míře práce smluvené. (Rozh. ze dne 12. února 1940, Rv I 1428/39.)

Jde o důležitý důvod pro předčasné propuštění podle § 34 č. 1 uved. zákona, č. 154/1934 Sb., vybral-li si zaměstnanec (vedoucí obchodu) ze svěřené pokladny peněžitou částku na úhradu svého nároku na odměnu za zvláštní služby již v době, kdy tento jeho nárok, který si činil, nebyl mezi ním a zaměstnavatelem ani co do důvodu co do výše a splatnosti dohodnut nebo učiněn nesporným. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv II 382/39.)

Dopustil-li se hudebník v restauraci proti hosti nevhodných slovních náznaků a nadávek a byl-li původcem výstupu mezi tímto hostem a jiným hudebníkem, ač bylo podle služební smlouvy jeho povinností zakročiti a výstup zameziti, porušil tím jak všeobecný závazek věrnosti, tak zvláště povinnosti mu ve služební smlouvě uloženou pracovati pro zdar a zájem podniku a zodpovědnost za pořádek v orchestru a je tím dán propouštěcí důvod podle § 34, č. 1 zák. č. 154/1934, Sb. (Rozh. ze dne 7. prosince 1939, Rv I 1178/39.)

Učedník se stává pomocníkem již uplynutím služební doby, nikoli vystavením výučního listu (§ 82, lit. a), § 104 živn. ř.)

Zůstal-li učedník i po uplynutí učební doby v zaměstnání, nevznikla mu škoda tím, že mu živnostenské společenstvo nevydalo včas výučního listu. (Rozh. ze dne 12. února 1940, Rv I 1419/39.)

Pro pensionování trvale ustanoveného obecního zřízence není zákonem č. 16/1920 Sb. předepsaného doručení pensijního dekretu; nesejde proto na tom, zda obecní zřízenec byl o pensionování písemně uvědomen a zda byl, stalo-li se tak, pensijní dekret vystaven ve formě stanovené § 55 obec. zřízení pro Čechy. (Rozh. ze dne 12. února 1940, Rv I 1282/39.)

Přihlašoval-li zaměstnavatel před 1. lednem 1929 podle dohody s Okresní nemocenskou pojišťovnou osoby nepravdělně u něho zaměstnané k invalidnímu a starobnímu pojištění tak, že orgán jeho podniku (správa velkostatku) zapisoval takové osoby do výplatních listin a tyto listiny pak předkládal nemocenské pojišťovně, která sama rozhodovala, kdo ze zapsaných osob podléhá pojistné povinnosti, učinil v příčině zaměstnanců zaměstnaných u něho před 1. lednem 1929 zadosť své přihla-

šovaci povinnosti (§§ 7, 17 zákona č. 221/24 Sb.). (Rozh. ze dne 20. února 1940, Rv II 537/39.)

Žaloba o obnovu je přípustná i proti rozsudkům pracovního soudu. (Rozh. ze dne 6. února 1940, R I 787/39.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Veřejná obchodní společnost není zvláštním právním podmětem. Ve sporu společnosti jsou podle hmotného práva stranou jen její společníci. Společenské jmění náleží všem společníkům sdruženým ve veřejnou obchodní společnost dohromady.

Společníci, sdružení v onu společnost, představují v poměru k jednotlivým společníkům odlišný právní podmět. Veřejná obchodní společnost, jsouc zastoupena společníkem oprávněným k zastupování, může žalovati společníka nebo býti od něho žalována.

Při žalobě podané veřejnou obchodní společností a jedním veřejným společníkem proti druhému společníku, jde o žalobu podanou dvěma žalobci. Pokud jde při tom o obyčejné společenství podle § 11 c. ř. s.

Veřejná obchodní společnost, jež nebyla zúčastněna na rozhodčím řízení provedeném mezi veřejnými společníky, není legitimována k žalobě o bezúčinnosti rozhodčího výroku podle § 595 c. ř. s.

Veřejná obchodní společnost nestane se stranou v rozhodčím řízení ani tím, že v rozhodčím výroku bylo rozhodnuto i o právech a závazcích společnosti. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Rv I 981/39.)

Při uplatnění abstraktní škody nemůže poškozený kupitel se domáhati této škody v libovolné výši, nýbrž je v tom směru omezen předpisy § 1304 obč. zák., pokud mu jako obchodníku, který v obchodním jednání je povinen k péči řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.) lze přičítati úmyslnost nebo nedbalost v jednání, jež mohlo vésti ke snížení takové škody.

Má-li kupitel v případě nesplnění smlouvy prodávatelem možnost provést krycí koupi a ví-li, že by se provedením této koupě snížila škoda vzniklá nesplněním smlouvy, je povinen provést krycí koupi. Neučiní-li tak, nemůže se kupitel domáhati vyšší abstraktní škody, nýbrž pouze zaplacení rozdílu mezi cenou smlouvenou a náklady, jež by byly vzešly provedením krycí koupě. (Rozh. ze dne 11. ledna 1940, Rv I 574/39.)

Předpisy zákona č. 250/1934 Sb. mají v poměru k předpisům §§ 73—76 směn. zák. význam podpurný.

S hlediska § 73 směn. zák. nerozhoduje druh směnky; vyžaduje se jen, aby listina, která má býti umořena, měla všechny podstatné náležitosti směnky (§ 3 směn. zák.).

Při řešení otázky, zda směnka, o jejíž umoření se žádá, skutečně existovala či nic, nejde o otázku předurčující pro umoření, nýbrž o samotné rozhodnutí a umoření. Nesporný soudce, rozhodující o návrhu na umoření směnky, nemůže řešení zmíněné otázky odkázati na pořad práva. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, R II 271/39.)

IV. Civilní řízení sporné.

Proti rozhodnutím soudu druhé stolice o úpravě styků rodičů s dětmi jest další opravný prostředek vyloučen, ať soud druhé stolice rozhodl věcně nebo odepřel rozhodnutí. (Rozh. ze dne 15. února 1940, R I 821/39.)

Pro spory nemocnic s báňskými bratrskými pokladnami o náhradu léčebných nákladů vynaložených na členy těchto pokladen jest pořad práva vyloučen. (Rozh. ze dne 13. února 1940, R I 737/39.)

O nároku matky nemanželského dítěte na jeho vydání jest rozhodnouti v řízení nesporném. (Rozh. ze dne 8. února 1940, R II 280/39.)

Rozsudek, vynesený o žalobě, podané na berní úřad, nelze zrušiti i s řízením jemu předcházejícím a žalobu odmítnouti pro zmatečnost, nepokusil-li se soud třebas až v opravném řízení napřed podle druhého odstavce § 5 c. ř. s. o odstranění nedostatku procesní nezpůsobilosti žalované strany.

Předpis § 6 (2) c. ř. s. platí i v řízení opravném. (Rozh. ze dne 21. února 1940, R I 37/40.)

Je-li nadací, kterou zůstavitel ustanovil svou universální dědičkou a která se má pod jeho jménem zříditi, ustanoven již podle zákona a zástupce státního pokladu (§ 77, č. 4 nesp. pat.), a to finanční prokuratura (§ 2, odst. 1 č. 5 služ. instrukce čís. 82/36 Sb.), nesmí již pozůstalostní soud ustanoviti nadací opatrovníka k projednání pozůstalosti. (Rozh. ze dne 11. ledna 1940, R I 749/39.)

Proti usnesení vydanému podle § 82, odst. 1 c. ř. s. není samostatný re-kurs přípustný. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, R II 153/39.)

Soudní smír musí býti obsažen v řádném protokole.

Není třeba, aby protokol sepsaný o smíru byl oběma stranami podepsán, avšak nezbytnou podmínkou platnosti soudního smíru je, aby při protokolování bylo šetřeno všech předpisů §§ 207 a násl. c. ř. s. a aby bylo zřejmé, že protokol byl stranami uznán za správný, případně, že správnost protokolu nebyla popřena žádnou z procesních stran. Tomu tak není, vzdálila-li se jedna strana za sepisování protokolu o smíru, takže jí protokol nebyl přečten a odepřel-li její zástupce podepsati protokol; (Rozh. ze dne 18. ledna 1940, Rv I 1211/39.)

Má-li procesní soud pochybnost v otázce správnosti žalobního petitu, nesmí žalobu ihned zamítnouti pro vadnost žalobního návrhu, nýbrž jest na něm, aby uvedl otázku tu při jednání nejprve a pak přetřes a dal žalobci příležitost k nápravě oné vady. Opominutí postupu tohoto zakládá vadnost řízení. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, R II 239/39.)

Nejde o souhlasné usnesení, odmítl-li prvý soud žalobu pro věc rozsouzenou, odvolací soud pro věc zahájenou. (Rozh. ze dne 14. února 1940, R I 789/39.)

Jde o změnu žaloby, opřel-li žalobce žalobní nárok opřený původně jednak o kupní smlouvu, jednak o smlouvu o postup, také o soudcovské zástavní právo nabyté k zažalované pohledávce podle § 308 ex. ř.; rozh. ze dne 21. listopadu 1939, R I 605/39.

Věcí nebo pohledávkou ve spor uvedenou v smyslu § 234 c. ř. s. jest rozuměti nejen hmotné věci a peněžní pohledávky, nýbrž i zcizitelná práva a pohledávky všeho druhu.

Žaluje-li se o nepřipustnost exekuce na pohledávku, je ve spor uvedeno i právo k této pohledávce.

Ustanovení § 234 c. ř. s. platí i pro spory podle § 37 ex. ř. (Rozh. ze dne 21. prosince 1939, Rv I 996/39.)

Žalobě právního zástupce na zaplacení přiměřeného honoráře za zastupování žalovaného nelze rozsudkem pro zmeškání vyhověti, neobsahuje-li žaloba skutkový podklad pro posouzení přiměřenosti požadovaného honoráře. (Rozh. ze dne 14. prosince 1939, Rv I 1099/39.)

Jde (s hlediska žalovaného) o potvrzující rozsudek, odsoudil-li soud prvě stolicе žalovaného k zaplacení, odvolací soud pak vyhověl jeho odvolání potud, že jej odsoudil k složení peněžité částky k soudu. Jde-li o částku nepřevyšující 7000 K, je dovolání žalovaného nepřipustné (§ 502, odst. 3 c. ř. s.). (Rozh. ze dne 7. února 1940, Rv I 1389/39.)

Zamítli-li první soud žalobu, ježto neuznal žalobní nárok za odůvodněný, druhý soud proto, že uznal po právu vzájemnou pohledávku žalovaného, namítanou započtením, nejde o souhlasné rozsudky (§ 502, odst. 3 c. ř. s.) ani o žalobní nárok ani o vzájemné pohledávce, o níž rozhodl teprve odvolací soud. Uvedl-li první soud v důvodech rozsudku zamítajícího žalobní nárok z jiného důvodu, že by žaloba musila být zamítnuta i vzhledem k vzájemné pohledávce žalovaného namítané započtením, nerozhodl tím ještě o této vzájemné pohledávce. (Rozh. ze dne 9. prosince 1939, Rv II 427/39.)

Ve sporu o rozluku manželství lze výtku nesprávného hodnocení důkazů uplatnit v dovolání jen tehdy, přezkoumává-li dovolací soud rozsudek, který v y s l o v i l rozloučení manželství. Nebyla-li rozsudkem odvolacího soudu vyslovena rozluka, platí i ve sporu rozlukovém zásada projednávající a dovolací soud nemůže přezkoumávat hodnocení důkazů. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Rv I 1266/39.)

Proti usnesení odvolacího soudu, jímž z podnětu odvolání byl zrušen jako zmatečný rozsudek prvního soudu i s předcházejícím řízením pro nezhoditelnou nepřislusnost a byla odmítnuta žaloba, není rekurs přípustný. (Rozh. ze dne 9. února 1940, R II 247/39.)

Písemný rekurs soudeč přeloženého kárným nálezem na odpočinek na neurčito musí být opatřen podpisem advokátovým. Písemné rekursy musí být podepsány advokátem i v exekučním řízení. (Rozh. ze dne 16. ledna 1940, R I 795/39.)

Důvodem obnovy podle § 530 č. 7 c. ř. s. mohou být jen ty skutečnosti a důkazy, které vznikly do skončení hlavního sporu v I. stolici. Je-li žaloba o obnovu sporu o uznání nemanželského otcovství opřena o to, že nemanželská matka po skončení sporu prohlásila, že dítě nepochází od žalovaného a že její výpověď byla nepravdivá, jde o okolnost nastalou po vynesení rozsudku v původním sporu, jež nemůže být důvodem obnovy podle § 530 č. 7 c. ř. s. Otázkou, jde-li o skutečnosti nebo důkazy, které tu byly již před skončením jednání v základním sporu, musí soud řešit z povinnosti úřední. (Rozh. ze dne 17. ledna 1940, Rv I 1301/39.)

Nebylo-li smlouvou o rozsudím nebo dodatečným písemným ujednáním stanoveno, že žaloby podané u rozhodčího soudu musí být žalované straně doručeny do vlastních rukou. (§ 106 c. ř. s.), stačí k tomu, aby straně žalované u rozhodčího soudu (společnosti s ručením omezeným) bylo platně doručeno v jejich obchodních místnostech do rukou přítomného úředníka (§ 103 c. ř. s.). Nesejde na tom, že tento obchodní zaměstnanec neměl formálního zmocnění k přijímání žalob a obsílek za žalovanou společností; rozhodující je, že podle vnějšího, to jest třetím osobám poznatelného chování principálůva vůči zastupitelskému vystupování zaměstnancovu byl tento oprávněn společností zastupovat. Předpisu § 587 c. ř. s., že rozhodci mají před rozhodnutím slyšení strany, bylo vyhověno tím, že strana byla u rozhodčího soudu zastoupena svými zmocněnci. Pokud nelze žalovati na neúčinnost rozhodčího výroku z důvodu obnovy podle § 530 č. 7 c. ř. s. (§ 595 č. 8 c. ř. s.). Rozh. ze dne 4. ledna 1940, Rv I 563/30.)

V. Nesporné řízení.

Slo-li o zastřený rozvod dobrovolný, třeba vyslovený rozsudkem pro zmeškání, nelze na základě takového rozsudku vyslovený podle § 17 rozl. zák. rozluku manželství. (Rozh. ze dne 21. února 1940, R I 34/40.)

Nechtější-li nebo nehodlají-li všichni dědici použití práva vyhrazeného jim předpisem § 29 nesp. pat., není zřejmou nezákonností podle § 46

(2) nesp. zák., jestliže soud nevyhoví návrhu toho dědice, jenž sám chce použití práva podle onoho zákonného přípisu a postoupí-li spisy k projednání pozůstalosti notáři jako soudnímu komisaři. (Rozh. ze dne 22. února 1940, R II 283/39.)

Jde o nezákonnost (§ 46, odst. 2 nesp. pat.), obeslal-li pozůstalostní soud, dozvěděv se o ústním posledním pořízení, jen tři svědky, jichž výslech navrhla osoba, podavši přihlášku jako universální dědic, ač při výslechu těchto svědků vyšla najevo, že solemních svědků ústního posledního pořízení může být více. (Rozh. ze dne 23. února 1940, R I 29/40.)

Byla-li na nemovitost, zatíženou svěřenským náhradnictvím vložena zástavní práva bez jakéhokoliv omezení, nelze po splnění případu náhradnictví povolití svěřenskému náhradníkovi, nesouhlasí-li věřitel, výmaz takto vložených knihovnických práv. Tento výmaz nemůže být v zahájeném již knihovnickém řízení povolen ani tehdy, nebylo-li usnesení. povolující tyto zápisy, svěřenskému náhradníkovi podle jeho tvrzení doručeno. (Rozh. ze dne 4. ledna 1940, R I 634/39.)

Jestliže zůstavitel nezanechal v písemné poslední vůli nikomu ani celou pozůstalost, ani určitou poměrnou část pozůstalosti, nýbrž pořídil jen o jednotlivých věcech a o jednotlivých částkách, které dohromady nevyčerpávají celé pozůstalostní jmění, jest jeho poslední pořízení pouhým dovětkem, nikoliv závětí, třebaže zůstavitel v něm pojmenoval některé obmyšlené osoby jako dědice. (Rozh. ze dne 7. prosince 1939, R I 701/39.)

Byl-li dědic, přihlásivši se k pozůstalosti podle zákona pozůstalostním soudem podle § 126 nesp. pat. poukázán, aby žalobu podal na dědice, přihlásivšího se z testamentu a zemřel-li tento ještě před podáním žaloby, jest dědické právo uplatnití sporem proti osobě, na kterou kolidující dědické právo zemřelého testamentárního dědice přešlo, t. j. proti jeho dědici, nikoliv proti jeho pozůstalosti. (Rozh. ze dne 6. prosince 1939, Rv II 459/39.)

K přesunu postavení pro budoucí spor o právo dědické v neprospěch dědice, přihlášeného z posledního pořízení (§ 126 nesp. pat.), nestačí pouhé bezdůvodné popření pravosti posledního pořízení dědicem, přihlášeným ze zákona, nýbrž je třeba, aby bylo odůvodněno, proč byla pravost posledního pořízení popřena, aby bylo poukázáno na takové vady, které činí popření hodnověrným, a aby bylo popření doloženo takovými skutečnostmi, které jsou s to vzbudití pochybnosti o pravosti posledního pořízení a zeslabiti sílu tohoto delačního důvodu. (Rozh. ze dne 11. ledna 1940, R II 253/39.)

Pozůstalostní řízení po zůstavitelích, zemřelých před 16. březnem 1939, kteří po zřízení Protektorátu byli by nabvli německé státní příslušnosti nebo cizinecké státní příslušnosti, jest podle § 8 nařízení o výkonu soudnictví v občanských věcech právních Protektorátu Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939 RGBl. I. str. 759, převéstí na příslušné německé soudy v Protektorátu. To platí i v případě, má-li být projednána pozůstalost co do substitučního jmění. (Rozh. ze dne 15. prosince 1939, R I 371/39.)

Usnesení rejstříkového soudu, jímž vyzval kupec k oovědi firmy, není nezákonné proto, že nekonal šetření o tom, jsou-li dány ostatní předpoklady pro zápis do obchodního rejstříku. (Rozh. ze dne 4. ledna 1940, R II 250/39.)

Pro stanovení odškodnění za pozemky vyvlastněné k účelům železničním rozhoduje stav v době, kdy vyvlastňovací nález nabyl právní moci. Byl-li v této době vyvlastněný pozemek obděláván jako pole, nelze jeho

hodnotu ocenění i vzhledem k ložiskům písku na vyvlastněném pozemku. (Rozh. ze dne 4. ledna 1940, R I 744/39.)

Nebyl-li rozsudek o rozvodu jednomu z manželů řádně doručen, ježto byl náhradně doručen druhému manželovi, nemůže býti podkladem pro usnesení o rozluce manželství podle § 17 rozl. zák. (Rozh. ze dne 20. prosince 1939, R I 223/39.)

Dopisy, ve kterých okresní úřad oznámil finanční prokuratuře, že na určité nemovitosti vázne reální patronát k římsko-katolickému kostelu, že tento patronát jest povahy veřejnoprávní a že má knihovní přednost před ostatními knihovními závazky (dv. dekret č. 113/1836 Sb. z. s.), a ve kterých požádal finanční prokuraturu, aby zařídila knihovní zápis uvedeného patronátu, nejsou rozhodnutím správního úřadu (§§ 67 až 73 vl. nař. č. 8/1928 Sb.), nýbrž pouhým sdělením okresního úřadu finanční prokuratuře, i když mají nadpis „výměr“ a doložku „že tento výměr je vykonatelný“.

Na základě listinného výroku veřejného úřadu, který je toliko určovací povahy, nelze žádati a povolití knihovní zápis cestou exekuční (§§ 33, lit. d) knih. zák. a § 7 ex. ř.). Rozh. ze dne 31. ledna 1940, R I 578/39.

Na základě právního jednání, ke kterému je podle vládního nařízení č. 218/38 Sb. potřebí úředního souhlasu, lze povolití zápis v pozemkové knize jen, je-li ke knihovni žádosti připojen pravoplatný výměr o udělení souhlasu. Neuplynula-li v době podání knihovni žádosti lhůta k podání opravného prostředku do zmíněného výměru a nebylo-li předloženo potvrzení, že udělení souhlasu nabylo již právní moci, nelze knihovni zápis povolití. (Rozh. ze dne 1. února 1940, R I 819/39.)

VI. Exekuční řízení.

Třebaze podpis starostův (jeho náměstka) byl na platebním výměru okresní nemocenské pojišťovny připojen jen razítkem po případě jen tiskem, jest takový výměr platným exekučním titulem, je-li uvedený způsob podpisování výměrů připuštěn stanovami.

Totéž platí obdobně i o podpisu starosty (jeho náměstka) na výkazu nedoplatků. (Rozh. ze dne 28. února 1940, R I 807/39.)

S hlediska § 7 ex. ř. není závady, aby nebyla povolena podle exekučního titulu bývalého státu rakouského, ukládajícího plnění v šilinkové měně, avšak nikoliv efektivně, exekuce k vydobytí oné šilinkové pohledávky, třebaž zatím byla v důsledku státoprávních změn nahrazena šilinková měna v bývalém státě rakouském měnou markovou. (Rozh. ze dne 4. ledna 1940, R I 814/39.)

Podle rozsudku, iímž bylo zakázáno rušení vlastnictví určitým způsobem ve prospěch jiné nemovitosti a kterým byla uložena povinnost zdržeti se dalších rušebních činů, nemůže právní nástupce oprávněného uvedeného v exekučním titulu vésti exekuci proti právnímu nástupci dlužníka uvedeného v exekučním titulu. (Rozh. ze dne 12. ledna 1939, R I 742/39.)

Účastníky řízení o vyklizení přiklepnuté nemovitosti a její odevzdání vydražiteli jsou jen vydražitel a povinný. Třetí osobě, do jejíhož práva bvlo výkonem vyklizení zasazeno, přísluší za předpokladů, uvedených v § 37 ex. ř., žaloba podle tohoto předpisu nebo právo, domáhati se nápravy podle § 68 ex. ř., nikoliv ale rekurs do usnesení, vydaného v řízení o vyklizení nemovitosti. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, R I 708/39.)

Ryl-li exekuční titul (rozsudek pro zmeškání) odstraněn povoláním navrácení v předešlý stav, jest se domáhati zrušení exekuce, povolené podle zrušeného exekučního titulu návrhem ve smyslu § 39 č. ex. ř., nikoliv

žalobou o nepřipustnost exekuce. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, R I 448/39.)

Proti usnesení exekučního soudu, jímž bylo provedení odhadu učiněno závislým na složení zálohy, není přípustný rekurs. (Rozh. ze dne 12. ledna 1940, R II 264/39.)

Je-li u kauční hypotéky vloženo zástavní právo jak pro vedlejší závazky, tak i mimoto zástavní právo pro úroky, úroky z prodlení a roční provisi, určitým procentem vyznačené, jest v rozvrhu přikázati mimo jistinu v témže pořadí tříleté úroky a úroky z prodlení, jakož i provisi starší pak úroky, úroky z prodlení a vedlejší závazky, pokud pro ně byla zřízena jistota pro vedlejší závazky, v rámci této jistoty.

Ustanovení § 21, odst. 2 písm. g) vlád. nař. 238/35, stanovící pro obchodní pohledávky výjimku ze sazeb upravených tímto nařízením, platí jen pro jiné věřitele než peněžní ústavy a peněžní podniky. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, R I 646/39.)

Předpis § 239, posl. odst. ex. ř. neplatí v případech rozvrhu pohledávky podle §§ 283—287 ex. ř., složené podle § 307 ex. ř. k exekučnímu soudu. (Rozh. ze dne 20. února 1940, R I 705/39.)

Platí-li pachtýř vymáhajícímu věřiteli, pro něhož byla pohledávka pachtovného po povolení nucené správy zabavena a jemu přikázána k vybírání, pachtovné, ač věděl o nucené správě zavedené o pachtovaných nemovitostech, jest takové placení neplatné. (Rozh. ze dne 11. ledna 1940, Rv I 949/39.)

Vlastnictví k vydraženým movitým věcem nabývá se teprve zaplacením kupní ceny a převzetím věci vydražitelem. Totéž platí při prodeji věci z volné ruky podle § 280, odst. 1 ex. ř.

V tom, že výkonný orgán po příklepu věci vydražiteli od něho celou kupní cenu přijme, je spatřovati jeho souhlas s tím, aby vydražitel převzal vydražení věci do vlastnictví. Nesejde na tom, dojde-li k tomu při dražbě nebo teprve později a účinkoval-li při převzetí výkonný orgán, či nikoliv.

Rozhoduje jen, převzal-li vydražitel věci tak, že mu tím byla sjednána možnost bezprostředního panství nad nimi. (Rozh. ze dne 20. prosince 1939, Rv I 1175/39.)

Povolení zabavení pachtovných práv nevadí, že podle pachtovných smluv je podpacht bez svolení propachtovatele zakázán. (Rozh. ze dne 15. února 1940, R II 261/39.)

V návrhu na povolení nucené správy poživacího práva jest zahrnut návrh na jeho zabavení podle § 331 ex. ř.

V povolení nucené správy poživacího práva soudem není však zahrnuto i povolení zabavení tohoto práva. Spokojil-li se vymáhající věřitel s povolením nucené správy, nepodav ani opravný prostředek ani návrh na doplnění podle §§ 423, 430, c. ř. s. a stěžuje-li si pouze dlužník, jest usnesení povolující nucenou správu poživacího práva zrušiti. (Rozh. ze dne 21. prosince 1939, R I 581/39.)

Je-li pravoplatný rozsudek (pro zmeškání) na zrušení spoluvlastnictví, vydaný proti jednomu ze spoluvlastníků ve výroku, že žalovaný je povinen svoliti ke zrušení spoluvlastnictví a dovoliti, aby společná nemovitost byla prodána soudní dražbou, shodný s rozsudkem na zrušení spoluvlastnictví, vydaným v pozdějším sporu proti jinému spoluvlastníku téže nemovitosti, lze na základě obou těchto rozsudků, které se týkají všech spoluvlastníků, vésti exekuci podle § 352 ex. ř., i když jeden z roz-

sudků obsahuje nadbytečně i některé podmínky dražební, stanovené na základě platných předpisů.

Zkoumání a stanovení dražebních podmínek při rozdělení spoluvlastnictví, na něž bylo rozsudkem uznáno, je podstatnou částí přípravy a provedení dražby a přísluší proto soudu, který dražbu provádí. Tomuto soudu nic nebrání, aby jako dražební podmínky stanovil a schválil podmínky, pojaté do rozsudku. (Rozh. ze dne 2. února 1940, Rv I 1240/39.)

Dražbě celé nemovitosti, povolené podle § 352 ex. ř., nebrání, že již byla zahájena nucená dražba o ideální spoluvlastnické polovici této nemovitosti, náležející vymáhajícímu věřiteli (spoluvlastníku). (Rozh. ze dne 23. února 1940, R II 291/39.)

Při exekuci podle § 353 ex. ř., není přiznáno právo vyhradit si schválení prodeje na určitý čas podle § 278 nesp. pat. každému jednotlivému u vlastníkovi ideální části nemovitosti, nýbrž přísluší jen všem spoluvlastníkům dohromady. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, R I 380/39.)

Zajišťovací exekuci nelze povolit podle exekučního titulu, podle něhož může být vedena exekuce uhražovací.

Podle rozsudku, jenž byl napaden rekurem, jemuž nebyl přiznán odkladný účinek podle § 524 c. ř. s., pouze ve výroku o útratách, lze co do útrat vésti jen exekuci uhražovací, nikoliv zajišťovací. (Rozh. ze dne 18. ledna 1940, R I 724/39.)

I rozsudek odvolacího soudu, vyřizující rozepři v části zralé ke konečnému rozhodnutí, je konečným rozsudkem (§§ 390, 463 c. ř. s.) a může být dříve, než nabude právní moci nebo, než uplyne lhůta ustanovená k plnění, titulem pro povolení zajišťovacích exekučních úkonů podle § 370 ex. ř. (Rozh. ze dne 14. února 1940, R I 39/40.)

Podle zatímního opatření, jímž bylo dlužníku uloženo placení výživného až do pravoplatného skončení sporu, lze vésti exekuci jen pro nároky, jichž oprávněný nabyl až do pravoplatného skončení sporu. To platí i tehdy, navrhuje-li se exekuce zajišťovací podle § 6 zákona č. 4 z roku 1931 Sb. (Rozh. ze dne 14. února 1940, R II 3/40.)

VII. Řízení vyrovnací; řád odpůrců.

Předpis § 9 vlád. nař. 76/1936 týká se jen oněch práv na oddělení uspokojení, která nezanikla zahájením zemědělského vyrovnacího řízení podle § 14 vyr. ř. a § 10 dotč. vlád. nař.

Právo na oddělené uspokojení zaniklé podle § 10 dotč. vlád. nař. neobživne tím, že je v pravoplatném usnesení o určení stavu břemen uvedeno jako kryté 4/5 odhadní ceny nemovitosti.

Ustanovení § 10 dotč. vlád. nař. nepředpokládá, aby zánik práva na oddělení uspokojení, pro něž nastaly předpoklady podle tohoto předpisu, byl určen zvláštním řízením podle § 9 zmín. vlád. nař.

Nejde o nepřípustnou novotu v rekursu, tvrdí-li dlužník v rekursu proti povolení exekuce vnučenou dražbou, že právo vymáhajícího věřitele na oddělené uspokojení zaniklo podle § 10 dotč. vlád. nař. (Rozh. ze dne 22. února 1940, R II 276/39.)

Třebas odporující věřitelem vedená exekuce byla exekucí zajišťovací, je v případě, že tato exekuce byla bezúspěšná, odůvodněn úsudek, že je jeho pohledávka nedobytná.

Postoupí-li dlužník, třebas je starý a tuší, že nebude dlouho živ, celý svůj majetek synovi, ač ví, že má značný dluh, který pak bude nedobytný, nejde o bezúplatné věnování v přiměřené výši (§ 4, čís. 1 odp. ř.). Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Rv I 513/39.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

I. Trestní zákony.

Úplnou opilostí (§ 2, písm. c) tr. z.) je stav, provázený ztrátou vědomí o činu nebo takovým jeho zkalením, že pachatel vůbec nepostřehuje okolnosti, za nichž jedná, nebo že je nepostřehuje úplně a správně, a že nemá správných představ o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin. (Rozh. ze dne 23. ledna 1940, Zm II 298/39.)

Rozčilení nebo dispoice obžalovaného k němu pro dědičné zatížení není ještě stavem podle § 2, písm. c) tr. zák. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Zm II 272/39.)

K § 2, písm. g) tr. zák.: Pachatel, který vykročil z mezí nutné obrany, je beztrestný pokud se týče propadá trestu podle § 335 tr. zák. jen učinil-li tak z poděšení, ze strachu nebo z leknutí. Jiné pohnutky vykročení z mezí nutné obrany (na př. soucit, rozčilení) nemohou vyloučit odsouzení pro úmyslný trestný čin (vraždu). (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Zm II 272/39.)

Spoluvinníka nutno s hlediska trestního zákona posuzovati jako přímého pachatele. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Zm I 585/39.)

Předpis § 25 tr. zák. byl zrušen § 14 nařízením o zacházení s cizinci ze dne 5. září 1939, říšský zák. I, str. 1667, s platností od 6. září 1939 a nebyl nahrazen obdobným předpisem. — Je zmatkem podle § 281, čís. 11 tr. ř., vyslovil-li soud trest vypovězení z území Protektorátu Čechy a Morava po dni 5. září 1939. (Rozh. ze dne 19. prosince 1939, Zm II 295/39.)

K otázce ukládání trestu při souběhu trestných činů: Ustanovení § 35, odst. 2 a § 267, odst. 2 tr. zák. uvádí výjimky z absorpční zásady, stanovené v §§ 34, 35, odst. 1 a § 267, odst. 1 tr. zák., ve prospěch zásady kumulace. — Tato platí zejména, je-li mezi sbíhajícími se trestnými činy čin, na který je uložen některý z trestů, uvedených v § 35, odst. 2 a § 267, odst. 2 tr. zák. Tu se má uložit vedle trestu na svobodě za přísnější trestný čin též tento trest. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1939, Zm II 268/39.)

K § 81 tr. z. Násilí nemusí být bezprostřední, stačí, že je třeba jen nepřímo namířeno proti vrchnostenské osobě. — Je takovým nepřímým násilím, vytrhl-li pachatel četníkovi z rukou osobu, kterou četník uchopil, aby ji předvedl a zjistil. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Zm I 455/39.)

Strážník trati je oprávněn zjistiti toho, kdo jízdou na špatně osvětleném motocyklu ohrožuje bezpečnost železniční dopravy, a opustiti za tím účelem těleso dráhy. — Okolnost, že se vůči němu neslušně choval nebo ho urazil, opravňuje uraženého ke stížnosti, nikoli však k tomu, aby strážníka trati urážel nebo aby mařil jeho služební výkon. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1939, Zm I 353/39.)

K subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 83 tr. z. věta druhá stačí pachatelovo vědomí, že do cizího příbytku vstupuje proti vyslovené nebo i jen předpokládané vůli oprávněné osoby. Není třeba, aby pachatel již předem zamýšlel vykonati násilí, stačí, že bylo násilí po bezprávném vniknutí skutečně vykonáno. Účel a pohnutka činu nerozhoduje. — I manželka žijící odloučeně od manžela a zároveň spolumajitelka domu, manželem obývaného, může se dopustiti zločinu podle § 83 tr. z. násilným vpádem do tohoto domu. (Rozh. ze dne 15. prosince 1939, Zm I 520/39.)

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 93 tr. z.: Nezáleží na tom, jak dlouho věznění trvalo, jen když nebylo zcela pomíjející. — S hlediska

skutkové podstaty podle první věty § 93 tr. z. je nerozhodné, že pachatel hned poslal pro policii. (Rozh. ze dne 2. února 1940, Zm I 1/40.)

K ustanovení § 99 tr. z. — Způsoblost vyhrůžky vzbuditi důvodnou obavu je posuzovati objektivně jednak podle důležitosti zla, jímž bylo hroženo, jednak podle toho, zda má ohrožený při objektivním uvážení všech okolností důvod míti za to, že bude splněna. — Takovou vyhrůžkou může býti i hrozba trestním udáním u policie, i když se ohrožený cítí nevinným. — Je nerozhodné, zda pachatel míní vyhrůžku vážně a je-li s to ji provést. (Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Zm I 529/39.)

Zločinu podle § 129, I. písm. b) tr. zák. se dopouští jako spolupachatel i ten, kdo osobě téhož pohlaví propůjčí své tělo ke smilstvu buď tak, že na vlastním těle trpí její smilné činy, nebo že je sám páše na jejím těle. (Rozh. ze dne 16. února 1940, Zm I 32/40.)

Obecnímu zřízení nelze upříti ochranu podle § 68 tr. z. proto, že nebyl vzat do přísahy a že při výkonu služby neměl úřední šat nebo odznak. — Obecní ponocný, přijatý obecním zastupitelstvem a vzatý starostou do slibu, je osobou v § 101, odst. 2 tr. zák. uvedenou a tedy veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. zák. (Rozh. ze dne 6. prosince 1939, Zm II 182/39.)

K pojmu obecně nesnáze ve smyslu § 174 I, písm. c) tr. zák.: Krádež, k níž pachatel dala příležitost jen okolnost, že odcizená věc stála bez dozoru v polích, a nikoliv přechodná nepřítomnost vojska, bezpečnostních orgánů a vrchnosti v kraji, nelze kvalifikovati podle § 174 I, písm. c) tr. z. (Rozh. ze dne 19. února 1940, Zm II 48/40.)

Nezbytnou složkou subjektivní skutkové podstaty zločinu zpronevěry je vědomí hmotné protiprávnosti zadržení nebo přivlastnění cizí svěřené věci. — Otázka, zda je pachatel měl či nikoliv, je otázkou právní. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1939, Zm II 245/39.)

K § 183 tr. z.: Výhrada vlastnictví k prodané věci do zaplacení tržové ceny nezaniká ani cesí pohledávky na zaplacení tržové ceny, ani zařazením této pohledávky. (Rozh. ze dne 1. prosince 1939, Zm I 465/39.)

S hlediska § 183 tr. zák. rozhoduje jen trestněprávní pojem svěřeni, bez ohledu na civilněprávní pojmy, jemu odpovídající. — Věci, které byly pachateli odevzdány, aby je za úplatu propašoval přes hranice, jsou věci jemu svěřené. Nezáleží na tom, jak by měla být věc posouzena podle předpisů soukromoprávních. (Rozh. ze dne 12. prosince 1939, Zm II 246/39.)

Ke skutkové podstatě zpronevěry spáchané přivlastněním si svěřené věci stačí pachatelovo vědomí, že dispozicí se svěřenou věcí porušuje svěřitelovu důvěru. — Okolnost, že má pachatel dostatečný nemovitý majetek, nestačí k tomu, aby vyloučila jeho vědomí o protiprávnosti přivlastnění, nýbrž je třeba, aby pachatel měl již v době svémocné dispozice po ruce stejnorodou a rovnocennou náhradu, takže je kdykoli s to splniti svěřitelův příkaz. — Pachatelovo svolení, aby na jeho nemovitosti byla vtělena kauce, není účinnou lítostí ve smyslu §§ 187, 188 tr. z. (Rozh. ze dne 19. února 1940, Zm I 612/39.)

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 185 tr. z. se po stránce subjektivní vyžaduje, aby pachatel určitě věděl, že věc, kterou na sebe převádí, je ukradena nebo zpronevěřena. (Rozh. ze dne 17. února 1940, Zm II 3/40.)

Podvodný prodej losů na splátky: Je nerozhodné, zda byl zákazník s to zaplatiti celou kupní cenu. — Učinil-li zákazník v mylném předpokladu, vyvolaném v něm pachatelem, náklad, který by jinak nebyl učinil, je po-

škozen na svém majetku, ježto se onen předpoklad nesplnil. (Rozh. ze dne 16. února 1940, Zm I 10/40.)

Soud není povinen upozorniti svědka na dobrodiní podle § 153 tr. ř. — Sankci podle § 199, písm. a) tr. zák. podléhá i křivá výpověď osoby, která měla být podle § 152 tr. ř. zproštěna povinnosti vydati svědeckví nebo mohla odepříti výpověď podle § 153 tr. ř. — Svědecká výpověď osoby, která byla již podle trestního oznámení podezřelá z trestného činu, o jehož rozhodných okolnostech vypovídala, nemůže být pokládána za svědeckví podle § 199, písm. a) tr. zák. (Rozh. ze dne 7. prosince 1939, Zm II 194/39.)

Falšování (a použití) prošlé pohraniční propustky (změna jejího konečného data), jímž si chtěl pachatel umožniti přechod hranic, je zločinem podle § 199, písm. d) tr. zák., i když by byl pachatel jinak bez překážek dosáhl jejího prodloužení příslušným úřadem. Pachatele neomlouvá, že si nebyl vědom trestnosti svého jednání. (Rozh. ze dne 10. února 1940, Zm I 22/40.)

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 209 tr. z. — Není třeba, aby byl udavač vymyšleného zločinu prvou osobou, od níž se vrchnost dovídá o domnělém zločinu (jeho pachateli). — Pozdější odvolání udání nevylučuje trestnost podle § 209 tr. z. — Stačí, že byly tvrzeny skutečnosti, které mohly odůvodniti předpoklad vrchnosti, že obviněný spáchal určitý zločin. (Rozh. ze dne 21. prosince 1939, Zm II 277/39.)

K subjektivní skutkové podstatě zločinu křivého obvinění podle § 209 tr. zák. stačí pachatelovo vědomí o objektivní nepravdivosti udání. Nezáleží na tom, že pachatel z neznalosti trestního zákona nevěděl, že skutek, křivě jím tvrzený, je zločinem. (Rozh. ze dne 10. ledna 1940, Zm I 600/39.)

K § 335 tr. zák.: Nezachování předpisů zvláště vyhlášených není ještě trestným podle trestního zákona, bylo-li v konkrétním případě postaráno o bezpečnost lidí způsobem postačujícím za normálních okolností (na př.: postupuje-li neoprávněná osoba při provádění práce, vyhrazené takovým předpisem jen určitým odborníkům, tak, jak by si počínal oprávněný odborník). — Zavinění majitele studně, svěřil-li její opravu (proti předpisu § 8 vlád. nař. čís. 53/1931 Sb.) neodborníkovi, který si při ní nepočínal tak, jak by to činil oprávněný odborník, a nezabránil-li s náležitou autoritou a rozhodností jeho další práci, ač si musel, pokud se týče měl uvědomiti, že její pokračování může ohroziti bezpečnost pracujících. (Rozh. ze dne 30. ledna 1940, Zm I 601/39.)

Držitel, který chrání svoji držbu, ježto by soudní pomoc přišla pozdě (§ 344 obč. zák.), tím, že přiměřeným násilím odstraní překážku jejího výkonu a působí na rušitele, aby nebránil jejímu výkonu, se nedopouští ani přestupku podle § 468 tr. zák., ani útisku. (Rozh. ze dne 1. prosince 1939, Zm I 434/39.)

K § 477 tr. z.: Nestačí pouhá nejistota původu koupených věcí, nýbrž musí být zjištěna taková nejistota, že lze míti důvodně za to, že byly odcizeny, při čemž nelze „odcizení“ ztotožňovati s pojmem odcizení podle § 171 tr. z. — Zjistí-li se bezvadný původ věcí, nelze jejich kupce trestati podle § 477 tr. z., i když byly podle zevních okolností podezřelé. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Zm II 274/39.)

Udavači zakázané hry (§ 522 tr. zák.) nepromíjí zákon jenom trest, nýbrž mu poskytuje úplnou beztrestnost. — Udavačem je účastník zakázané hry, který, ať z jakéhokoli podnětu nebo pohnutky, oznámí místo, dobu a účastníky hry vrchnosti, jež o těchto skutečnostech dosud neví,

ani v tom směru nemá podezření, byť opřené o pouhé pŕtahy. (Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Zm I 547/39.)

I opakování urážky nebo pomluvy je trestné. — Je-li chování rázu soukromého ve vztahu k oprávněným zájmům veřejným, přestává býti věcí života ryze soukromého. — Veřejnost má zájem na tom, aby byla klasifikace na veřejných školách prováděna podle skutečných vědomostí žáků bez jakýchkoli vlivů, pramenících ze soukromých vztahů učitelů. — Otázku veřejného zájmu nelze řešiti podle toho, které ze skutečností, obsažených ve zprávě, byly dokázány, nýbrž bez ohledu na pravdivost nebo nepravdivost zprávy jen podle toho, je-li v zájmu veřejnosti, aby znala zprávu, kdyby byla pravdivá. — K důkazu omluvitelného omylu je třeba, aby byly zjištěny skutečnosti, z nichž by každý člověk průměrných vlastností čerpal při normální bedlivosti přesvědčení o pravdivosti uvedených nebo sdělených skutečností. Je tedy použití měřítka objektivního. Nestačí pouhý poukaz na to, co se povídalo ve městě. (Rozh. ze dne 16. února 1939, Zm I 565/39.)

Předmětem přečinu nebo přestupku podle § 1 zákona čís. 78/1883 ř. z. (o maření exekuce) mohou býti jen věci, na něž mohou věřitelé podle zákona vésti exekuci, tedy nikoli věci, které v době exekuce nejsou exekutovým vlastnictvím, nebo které nepodléhají exekuci nebo z ní byly vyloučeny. Posléz uvedené věci mohou však býti předmětem přestupku podle § 3 téhož zákona, jakmile byly ve smyslu tohoto zákonného ustanovení zabaveny. (Rozh. ze dne 10. února 1940, Zm II 13/40.)

Ustanovení § 10 zákona čís. 48/1931 Sb. se vztahuje vůbec na odsouzení za čin, spáchaný ve věku mladistvém. (Rozh. ze dne 7. prosince 1939, Zm II 194/39.)

Při odsouzení pro přešupek podle § 5 vlád. nař. čís. 157/1939 Sb. z. a n. (o ochraně oběhu zákonných platidel) nelze vysloviti propadnutí platidel, jejichž zadržováním nebo uschováváním byl čin spáchan. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1939, Zm I 555/39.)

K § 18, čís. 2 zákona o potravinách (zákon čís. 89/1897 ř. z.): Pojmu „do obchodu dává“ vyhovuje každá lidská činnost, která, byť i bezúplatně, zprostředkuje přechod potravin y s jedné osoby na druhou. (Rozh. ze dne 3. ledna 1940, Zm I 585/39.)

Uveřejnění rozsudku podle § 7 zákona čís. 124/1924 Sb. je obligatorní, navrhne-li je žalobce. Není tu třeba — na rozdíl od uveřejnění rozsudku podle § 12 zákona čís. 108/1933 Sb. — aby bylo v zájmu veřejném nebo v odůvodněném zájmu žalobce. — K náležité individualisaci trestného činu, spáchaného obsahem tiskopisu, ve výroku rozsudku stačí, je-li uveden tiskopis, v němž byl uveřejněn závadný článek, jeho datum a číslo, nadpis závadného článku a trestný čin, který jím byl spáchan. Zjištění obsahu článku náleží do rozsudkových důvodů. — Uložil-li soud obžalovanému povinnost uveřejniti rozsudkový výrok širšího rozsahu (obsahující i znění závadného článku), uložil mu tím i uveřejnění části důvodů. (Rozh. ze dne 16. ledna 1940, Zm II 262/39.)

Nezbytným předpokladem pro vyslovení ztráty práva volebního je odsouzení pro trestný čin, u něhož může tento účinek podle platných ustanovení nastati. Tomu tak není ani u činů trestných podle zákona čís. 178/1924 Sb. (o úplatkářství), ani u přestupku podle § 522 tr. zák. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1939, Zm II 268/39.)

Zákon o zahlazení odsouzení čís. 111/1928 Sb. z. a n.: Vyhovují-li odsouzení, o jejichž zahlazení jde, ustanovení § 4, odst. 3 zákona o zahlazení odsouzení, není třeba, aby mezi výkonem jednotlivých trestů a dalším

odsouzením uplynula zkušební doba, nýbrž stačí, uplynula-li od výkonu posledního trestu. (Rozh. ze dne 22. prosince 1939, Zm I 603/39.)

Přestupku podle § 32 zbrojního patentu se dopouští, kdo má zbraň nebo munici, nemaje k tomu dovolení. Dovolení je třeba jen k držení zbraně a munice zapověděné, to je předmětů, uvedených v § 2 téhož patentu. Nedovolenou je ve smyslu § 32 zbrojního patentu držba zbraní, i příčí-li se všeobecnému dočasně vyslovenému zákazu míti zbraň. (Rozh. ze dne 10. února 1940, Zm I 631/39.)

II. Trestní řízení.

Článek VI. B, čís. 18 uvozovacího zákona k trestnímu řádu, ustanovující, že jsou ku projednání obžalob pro zločin krádeže příslušné porotní soudy, má-li se podle § 179 tr. z. uložit trest žaláře mezi pěti a deseti lety, byl zrušen článkem IV. vládního nařízení z 9. listopadu 1939, čís. 306 Sb. Počínaje dnem 1. ledna 1940, jsou k rozhodování o zločinu krádeže kvalifikovaném podle § 179 tr. z. příslušné krajské soudy jako soudy nalézací. (Rozh. ze dne 31. ledna 1940, Zm I 635/39.)

K § 51 tr. ř.: Přerušení trestního řízení podle § 452, čís. 2 tr. ř. není samo o sobě vyšetřovacím úkonem ve smyslu § 51, odst. 3 tr. ř., zakládajícím předstížení. (Rozh. ze dne 30. ledna 1940, Nd I 4/40.)

K § 134 tr. ř.: Pozorování ve veřejném ústavě je zaříditi jen, nelze-li zkoumání duševního stavu obžalovaného provésti jinak. — Je věcí znalců, aby posoudili, stačí-li časový a věcný rozsah jiného vyšetření pachatelova duševního stavu k tomu, aby mohli podati spolehlivý posudek, či je-li třeba ještě jiného pozorování nebo vyšetření, zejména ústavního. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Zm II 272/39.)

Průvodní návrh vyhovuje předpisu § 222 tr. ř. jen tehdy, označuje-li skutečnosti a body, o nichž má být proveden navrhovaný důkaz. — Při zkoumání otázky, vyhovuje-li průvodní návrh tomuto požadavku, nelze lpěti na znění návrhu, může-li být jeho smysl nepochybně poznán z okolností, za nichž se stal. (Rozh. ze dne 11. ledna 1940, Zm I 431/39.)

I pouhé doznání obviněného může být pramenem skutkové zjišťovací činnosti nalézacího soudu. (Rozh. ze dne 16. února 1940, Zm I 32/40.)

Okolnost, že bylo v nepřítomnosti obžalovaného provedeno hlavní přelíčení a vydán rozsudek i o sbíhajícím se přestupku, o němž obžalovaný nebyl v přípravném řízení vyslechnut, není důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 3 tr. ř. (§ 427, odst. 1 tr. ř.), leda by byla obžaloba rozšířena na onen přestupek teprve při hlavním přelíčení. (Rozh. ze dne 15. prosince 1939, Zm II 265/39.)

Souhlasil-li obžalovaný s tím, aby byl u hlavního přelíčení čten zápis o výsledku znalců (spoluobžalovaných, svědků), slyšených v přípravném vyšetřování, může svůj souhlas odvolati jen, může-li být výpověď těchto osob v podstatných bodech doplněna nebo vysvětlena, zejména co do nových okolností. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Zm II 272/39.)

Důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. lze napadati jen výrok o skutečnostech, nikoli i právní závěry, utvořené z těchto skutečností. (Rozh. ze dne 23. ledna 1940, Zm II 298/39.)

Je zmatkem podle § 281, čís. 11 tr. ř. (vykročení z moci trestní), ustanovil-li soud zkušební dobu čtyřletou, ač uložil trest na svobodě do šesti měsíců. (Rozh. ze dne 16. února 1940, Zm I 32/40.)

Prohlásil-li obžalovaný, že nastupuje trest, a ohlásil-li zároveň zmatečnou stížnost, nelze v tom, že nastoupil trest, spatřovati vzdání se zma-

teční stížnosti. — Z toho, že obžalovaný nastoupil trest, nelze ještě souditi, že zmateční stížnost podaná jeho manželkou, byla podána proti jeho vůli. — Manželka nemůže podati zmateční stížnost proti manželově vůli. — Neopověděla-li manželka zmateční stížnost ve lhůtě, ustanovené v § 284 tr. ř., nemůže vykonati své právo vznésti zmateční stížnost ve prospěch obžalovaného (§ 282 tr. ř.) tím, že provede zmateční stížnost jako dodatek k opovědi, učiněné včas obžalovaným samým. (Rozh. ze dne 10. ledna 1940, Zm I 604/39.)

Otázku, zda byl obhajobou obžalovaného tvrzen stav vylučující trestnost podle § 2, písm. a) tr. z. nebo stav pomatení smyslů podle § 2, písm. c) tr. z., nelze řešiti podle jednotlivých vět nebo slov obžalovaného, nýbrž podle jeho celkové vnitřně souvislé obhajoby. (Rozh. ze dne 19. ledna 1940, Zm II 272/39.)

Zmatečnost podle § 344, čís. 4 tr. ř. tvoří jen přísežný výslech svědka, jehož slabomyslnost nebo zeslabená duševní činnost (§ 175, čís. 5 tr. ř.) byla soudu již před tím, než ho vzal do přísahy, tak zjevná nebo návrhy a tvrzením stran napověděna nebo jinak výsledky řízení osvědčena, že mu dala podnět k úvahám a usnášení se o tom, má-li býti svědek vzat do přísahy či má-li býti slyšen nepřisežně. Nestací pouze zeslabená schopnost vnímati nebo upamatovati se, musí jíti o značné zeslabení. (Rozh. ze dne 30. ledna 1940, Zm I 4/40.)

Porotní soudní sbor je i bez návrhu stran povinen dáti porotcům eventuální otázky, vyšly-li při hlavním přelíčení najevo skutečnosti, které by, kdyby byly pravdivé, podmiňovaly jiné právní posouzení činu, kladeného obžalovanému za vinu. Při tom má pouze zkoumati, mohou-li tyto skutečnosti odůvodniti onu jinou právní kvalifikaci, kdežto o otázce jejich pravdivosti rozhodují výhradně porotci. — Je zmatkem podle § 344, čís. 6 tr. ř., nebyly-li porotcům dány vedle hlavní otázky na zločin loupeže podle §§ 190, 194, 195 tr. zák. i eventuální otázky na zločin podle §§ 9, 171, 174, I, písm. c) tr. zák., podle §§ 171, 174, I, písm. c) tr. zák., podle §§ 185, 186, písm. a) tr. zák. a podle § 157, odst. 2 tr. zák., ač byly obhajobou obžalovaných napověděny skutkové podstaty těchto trestných činů. (Rozh. ze dne 21. prosince 1939, Zm I 510/39.)

Souhlasil-li obžalovaný s tím, aby bylo hlavním přelíčení provedeno v jeho nepřítomnosti, nemá právo odporu proti kontumačnímu rozsudku. — Ve třídení lhůtě, stanovené v § 427, odst. 3 tr. ř. (§ 284, odst. 1 tr. ř.), musí býti odpor též odůvodněn. (Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Zm II 263/39.)

Amnestie ze dne 7. října 1938 (čl. III.): Je zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř., byl-li obžalovaný po jejím vydání odsouzen pro čin před tím spáchaný, na který zákon nestanoví delší trest na svobodě než trest jednoho měsíce. (Rozh. ze dne 23. ledna 1940, Zm II 278/39.)

III. Kárné předpisy.

I v soukromém životě je advokát povinen vstříhati se všeho, co by na něho mohlo vrhnouti podezření z nereelního nebo dokonce trestného jednání. (Rozh. ze dne 14. ledna 1939, Ds I 96/38.)

Advokát neporuší povinnost nejednati přímo s odpůrcem za zády jeho advokáta, když odmítnuv jednati s odpůrcem, který ho navštívil z vlastního popudu, vyslechně jeho přání co do jeho nároků, k jehož vyslovení nedal podnět, a zároveň ho poukáže, aby učinil návrh prostřednictvím svého advokáta, jemuž též sdělí celou věc. (Rozh. ze dne 14. ledna 1939, Ds I 97/38.)

Příčí se cti a vážnosti stavu, aby advokát koncipoval pro odpůrce, zastoupeného jiným advokátem, podání na soud, jímž odpůrce bere zpět návrh na určení svého sporného nároku vůči jeho straně. (Rozh. ze dne 14. ledna 1939, Ds I 97/38.)

Dvouletá praxe, požadovaná § 31 odst. 3 c. ř. s., pokud se týče § 6, odst. 2 zákona čís. 40/1922 Sb. z. a n. jako předpoklad substitučního oprávnění kandidáta advokacie počíná se teprve ode dne, kdy došlo výboru advokátní komory oznámení ve smyslu § 30 adv. ř. — Podati toto oznámení náleží advokátovi, u něhož vstoupil kandidát advokacie do praxe. — Je porušením povinnosti povolání, nepřesvědčí-li se advokát při tom, zda oznámení došlo výboru advokátní komory a zda byla oznámenému koncipientovi vyhotovena legitimace ve smyslu § 15 adv. ř., a zavínil-li tím, že za něho tento koncipient intervenoval u sbor. soudů nemaje oné legitimace a beze substitučního oprávnění. — Nezáleží na tom, že tomuto koncipientovi byla dodatečně uznána celá praxe u obviněného vykonává. — S hlediska § 9 adv. ř. je bez významu, zda advokát ohrožuje nedbalostí zájmy klientů po stránce hmotněprávní či po stránce procesuální. (Rozh. ze dne 14. ledna 1939, Ds I 103/38.)

Záměrné využití knihovního stavu k uzavření a knihovnímu provedení smlouvy, zasahující nedopatřením nezapsané neknihovní vlastnictví třetího za jeho zády a s úmyslným jeho opominutím, příčí se povinnosti advokátova povolání, voliti k obhájení a prosazení práv své strany jen cestu zákonnou, i když by snad byla nákladná a svízelná. (Rozh. ze dne 14. ledna 1939, Ds II 26/38.)

Je porušením povinností povolání (§ 9 odv. ř., § 79 konk. ř.), zavázal-li se advokát jako správce konkursní podstaty za výhodu hmotného rázu nadřizovati zájmům jednoho věřitele. Nezáleží na tom, zda potom skutečně došlo ke zkrácení práv a nároků té či oné strany. Stačí, že to nebylo vyloučeno. (Rozh. ze dne 11. února 1939, Ds I 105/38.)

Je příčina ke kárnému stíhání advokáta pro kárný přečin porušení povinností povolání spáchaný tím, že, žádaje o zápis do listiny advokátů se sídlem v určitém místě, neoznámil výboru advokátní komory, že je — byť i jen zatímně — zároveň úředníkem zaměstnaným jinde a že nebude bydleti v sídle své advokátní kanceláře. (Rozh. ze dne 22. dubna 1939, Ds II 14/39.)

Advokátova účast ve spolku, který se podle svých stanov zabývá zastupováním stran a zprostředkováním jejich zastoupení advokátem, není slučitelná se stavovskými zájmy advokátního stavu. — Je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vzbudil-li advokát tím, že vstoupil do takového spolku a že vystupoval na venek jako jeho předseda, ve veřejnosti důvodné podezření, že je spolek jeho náhončím a že do spolku vstoupil, aby získal klienty. (Rozh. ze dne 13. května 1939, Ds I 6/39.)

Kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu spáchaný tím, že se advokát pouštěl do riskantních obchodů, kupuje směnky dlužníků v neutěšených majetkových poměrech za podstatně nižší částku, než na kterou zněly, a že je pak vymáhal plnou částkou, a to způsobem, v němž se zračila bezohledná ziskuchtivost. (Rozh. ze dne 10. června 1939, Ds I 19/39.)

Odpověděl-li advokát na vyzvání advokátní komory, aby se vyjádřil o podané stížnosti způsobem neslušným a posměšným, provinil se proti své povinnosti advokáta, odpovídati na dotazy svého nadřízeného stavovského orgánu způsobem slušným a věcným, a jde proto o kárný přečin porušení povinností povolání. (Rozh. ze dne 13. května 1939, Ds I 6/39.)

Je porušením povinností povolání, podal-li advokát žalobu jménem

strany, kterou osobně neznal, spokojiv se s údaji třetí osoby a s plnou mocí strany, odevzdanou mu touto třetí osobou, aniž se přesvědčil, zda strana plnou moc skutečně podepsala, a pokračoval-li ve sporu po delší dobu bez jakéhokoliv styku se stranou. (Rozh. ze dne 13. května 1939, Ds I 15/39.)

Funkce vyrovnacího správce není slučitelná se zastupováním jednotlivých věřitelů, funkce konkursního správce s postavením konkursního věřitele. — Advokát, který jako vyrovnací správce nabízí vyrovnacím věřitelům zastupování při hlasování a který jako konkursní správce spolupůsobí při zjištění a uznání své palmární pohledávky, porušuje povinnosti povolání a zlehčuje čest a vážnost stavu. — Nezáleží na pohnutce činu, ani na tom, zda jím byl někdo poškozen, nebo zda byla palmární pohledávka přiměřená a zda jí věřitelé uznali při zkušebním roku. — Je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, pojme-li advokát do soudního podání nevěcné a zbytečné útoky proti kolegovi, i když pro ně má objektivní podklad a byl k tomu vyprovokován kolegovým jednáním. (Rozh. ze dne 2. prosince 1939, Ds I 33/39.)

Zákaz podvojného zastupování je absolutní. — Nesejde na tom, že si zájmy stran v určitém případě zastupování nebo rady neodporují, stačí, že jde o věc — at již spornou či nespornou — v níž se mohou střetnouti. — Rovněž nerozhoduje, zda byly zájmy stran činem obviněného porušeny a zda poměr obviněného k jedné ze stran již zanikl nebo byl omezen jen na určitý úkon. (Rozh. ze dne 9. prosince 1939, Ds I 36/39.)

Advokát, který nevzdav se advokacie přijme a zastává stálé, s pevným platem spojené místo tajemníka velké firmy, při jehož nastoupení se zavázal, že věnuje firmě všechny své síly, že nepřijme nových věcí, a že neodmítne provéstí právní věci, které firma určí, porušuje povinnosti povolání a zlehčuje čest a vážnost stavu. (Rozh. ze dne 16. prosince 1939, Ds I 17/39.)

Je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, uplatňuje-li advokát neplatnost smíru, k němuž straně radil, ač nebyl přesvědčen o jeho právní účinnosti, a při jehož uzavření spolupůsobil jako její zástupce. — Nezáleží na tom, zda znal již v době ujednání smíru okolnosti, které jej činily neplatným, nebo se o nich dověděl až později. (Rozh. ze dne 16. prosince 1939, Ds II 40/39.)

Dospěl-li určitý konkrétní případ k projednávání před kárnou radou, je jejím úkolem zkoumati veškeré jeho podstatné okolnosti s hlediska, zda se obviněný nějak v onom směru neprovinil. — Je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, přivodil-li advokát tím, že si po dobu své dvouměsíční dovolené nezřídil substituta podle § 14 adv. ř., že jeho úřednice uzavřela v jeho nepřítomnosti smlouvu o zastupování klientů osoby, zabývající se po živnostensku ochranou pojištěnců za odměnu deseti procent z vyplacené náhrady, a nevyověděl-li klientům, přijatým podle této smlouvy, plnou moc, když se vrátil z dovolené, nýbrž zastupoval-li je dále. Advokát nesmí, nechce-li zlehčiti čest a vážnost stavu, vymáhati zaplacení svého palmárního účtu vyhrůžkou trestním oznámením. (Rozh. ze dne 16. prosince 1939, Ds I 32/39.)

Do usnesení, jímž kárná rada nevyhověla žádosti obviněného, aby mu bylo dovoleno nahlédnouti do spisů, není přípustná stížnost. — Třetí osoby nejsou oprávněny ke stížnosti do usnesení, jímž kárná rada neshledala důvodu ke stáhnutí pro kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu. (Rozh. ze dne 2. prosince 1939, Ds II 39/38.)

Opatření ve smyslu § 17 kárného statutu (zastavení výkonu advokacie)

může býti učiněno jen v pilných případech, ale pak vždy, v každém stadiu trestní věci. — Jsou-li tu pro ně předpoklady, může se na něm kárná rada usnesti, i když je před tím na jiném podkladě odmítla učiniti. — Odpadnou-li tyto předpoklady, může se obviněný domáhati jeho zrušení. — Jde-li o pilný případ, byl-li advokát odsouzen pro zločin křivého svědectví. — Při rozhodování o stížnosti do usnesení podle § 17 kárného statutu nelze řešiti otázku oprávněnosti zmateční stížnosti, podané obviněným do odsuzujícího rozsudku. (Rozh. ze dne 2. prosince 1939, Ds II 39/39.)

Na neprodlužitelné lhůtě k ohlášení po případě i k provedení odvolání z nálezů kárné rady, stanovené v § 48 kár. stat., nemůže nic změnití žádost obviněného, aby mu byly zaslány k nahlédnutí spisy a udělena lhůta k provedení odvolání. — Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací přezkoumá kárný nález k odvolání byť i jen (včas) ohlášenému. (Rozh. ze dne 9. prosince 1939, Ds II 26/39.)

Jde o kárný přečin ve smyslu § 157 not. řádu a nikoli o pouhou nepořádnost po rozumu § 155 téhož zákona, sepsal-li notář jako soudní komisař v pozůstalostním řízení nepravdivý zápis dosvědčující, že se jednání zúčastnil a návrhy při něm učinil účastník, který ve skutečnosti nebyl přítomen a teprve později (jiného dne) zápis podepsal. Je nerozhodné, že účastníci jednání neměli námitek proti postupu notářovu a že z něho nevznikla žádná škoda. — Po stránce subjektivní stačí ke kárné odpovědnosti, že se porušení povinností stalo z pouhé nedbalosti. (Rozh. ze dne 19. června 1939, Ds I 99/38.)

Z judikatury nejvyššího správního soudu.

A. Věci administrativní.

I. Věci ústavní a všeobecné.

Osvědčení o státním občanství nebrání úřadu, aby, shledá-li, že osvědčení to je v rozporu se skutečným stavem, judikátním výrokem existenci osvědčeného státního občanství popřel. (19. září 1939, č. 5913/37-3.)

Při nedobrovolném opuštění území obce nezáleží pro začátek běhu preklusivní lhůty ve smyslu § 4 zák. č. 222/1896 ř. z. na tom, zda ten, kdo nedobrovolně území obce opustil, chce v obci dále bydleti čili nic. (19. září 1939, č. 4491/37-4.)

Není zákonného ustanovení, poskytujícího právní nárok na náhradu škody z důvodu nezákonného postupu veřejné moci při zabavení trafikantské provise k úhradě daňových nedoplatků; ustanovení § 4 odst. 2. zák. č. 112/1872 ř. z. nelze tu použiti ani přímo, ani analogicky. (5. října 1939, č. 2019/37-7.)

II. Samospráva a samosprávné finance.

Přijde-li se po odevzdání pozůstalosti na základě písemné závěti na pozdější poslední vůli a dědic v této označený a domáhající se dědickou žalobou uplatnění svých nároků uzavře s osobou, již pozůstalost byla odevzdána, jakož i s tím, komu tato osoba ze zděděných nemovitostí něco postoupila a darovala, mimosoudní smír o zpětném odstoupení a odevzdání nemovitostí, nelze tento smír s hlediska dávkových pravidel (z přírůstku hodn. nem.) pokládati jen za pouhou jinou formu skončení řízení

požůstalostního a pŕevod nemovitostí smírem uskutečnĕný za pŕímý pŕevod se zůstavitele na dĕdice. (14. června 1939, č. 5594/36-6.)

Okolnost, že majitel bytu nĕkterĕ místnosti svĕho bytu skutečnĕ nepoužívá a nechává ji prázdnou, nezpŕoštuje ho povinnosti platiti z této místnosti dávkou z použiváných místností podle vzoru pravidel vlád. nař. č. 143/1922, resp. 15/1928 Sb. (28. června 1939, č. 533/36-6.)

Zcizení práva várečného, které podle stanov pravovárečného mĕšťanstva lze pŕevádĕti z domu na dům, není pŕevodem podílu na nemovitosti ve smyslu § 1, odst. 1 pravidel o dávce z pŕírůstku hodnoty nemovitosti č. 143/1922 Sb. (28. června 1939, č. 4576/36-5.)

Ustanovení § 33 odst. 3 zák. č. 105/1863 ř. z., že za vyhotovení domovského listu nemůžĕ obec vybíratí poplatky, bylo zrušeno ustanovením § 57 odst. 1 ob. fin. nov. (zák. č. 329/1921 Sb.). (17. listopadu 1939, č. 1262/37-4.)

III. Živnostenské právo.

Zakáže-li politický (policejní) úřad podle čl. 2 a 3 org. zák. č. 125/1927 Sb. nĕjakou činnost všeobecnĕ každĕmu, postihuje zákaz ten platnĕ i živnostníka, který činnost takovou provozuje v rámci svĕho živnostenského oprávnĕní. (4. listopadu 1939, č. 3325/36-4.)

Zkoumati policejní pŕipustnost elektrovodu ve všech smĕrech, kde vedení můžĕ se dotýkatí pomĕřů bezpečnostních a dopravních, je podle §§ 25, 26 a 30 živn. řádu povolán živnostenský úřad, a to i tehdy, je-li ochrana bezpečnostních a dopravních zájmů jinak svĕřena úřadům policie místní. (18. řijna 1939, č. 2461/36-3.)

Obava, že by majitel obchodní živnosti mohl jednati proti ustanovení § 38 a) živn. ř., nemůžĕ zakládatí pŕekážku ve smyslu § 13 živn. ř. co do místa provozovacího, pro kterou by ohlášení živnosti výrobní jinou osobou v tĕmžĕ domĕ nemohlo býti vzato na vĕdomí. (27. řijna 1939, č. 5942/37-2.)

Obchod cukrovinkami a čokoládou není ani potravinářským, ani koloniálním obchodem, jak je má na mysli § 3 odst. 2 vlád. nař. č. 162/1935 Sb. (25. řijna 1939, č. 807/36-8.)

Pro kvalifikaci činnosti jako obchodu se zbožím ve smyslu čl. III. zák. č. 19/1910 ř. z. o pracovní době a zavírání krámů v živnostech obchodních a v živnostech jim pŕíbuzných není rozhodnou otázkou, zda skutečnĕ možno mluvití o provozování „obchodů“ ve smyslu obch. zákona a zda se provozování to dĕje oprávnĕnĕ. — Není pŕedepsáno zvláští řízení podle § 36, odst. 2 živn. ř., dlužno-li v řízení pŕed živn. úřadem (i v řízení trestním) řešiti otázku, zda určitá činnost vzhledem ke své zvláští povaze vůbec můžĕ býti kvalifikována jako živnost, a podlĕhá-li proto zásadnĕ pŕedpisům živn. řádu čili nic. (12. června 1939, č. 2556/37-4.)

IV. Veřejné pojišťování.

Rozhoduje o náhradní povinnosti zamĕstnavatele podle § 20, odst. 2 poj. zák., nesmí se již úřad zabývatí otázkou pojistné povinnosti zamĕstnancovy, byla-li již vyslovena okresní nemocenskou pojišťovnou výměrem podle § 189, odst. 2 poj. zák. a tento výměr vešel v moc práva. (19. června 1939, č. 5535/36-3.)

Výmĕr okresní nemocenské pojišťovny, pŕedpisující pojistné a ukládající adresátu náhradu podpůrného nákladu, můžĕ býti podle § 189, odst. 2, vĕta 1. zák. č. 221/1924 Sb. a § 103 civ. ř. s. platnĕ, s účinkem vůči adresátu doručen náhradnĕ do rukou dorostlého, v obchodní místnosti nebo

živnostenské provozovně adresáta přítomného příslušníka jeho rodiny; je nerozhodno, je-li osoba ta též příslušníkem domácnosti adresátovy. (1. září 1939, č. 331/37-4.)

Osobu zaměstnanou v kavárenské živnosti tím způsobem, že přijímá bloky a známky (za zboží), které v poledne a večer se sklepníky vyúčtovává, jakož i peníze za zboží přes ulici, dlužno pokládati za obchodní pomocníci ve smyslu § 73, písm. a) živn. řádu, a tudíž podléhající pensijní povinnosti podle § 1, odst. 1, č. 4 pens. zák. č. 26/1929 Sb. (1. září 1939, č. 855/37-5.)

Pro otázku, zda osoba, zaměstnaná v podniku zahradnickém, má býtji pojištěna u zemědělské pojišťovny, je rozhodno, je-li zahradnictví svou povahou podnikem zemědělským, nikoliv, zda majitel podniku má též živn. list na obchodní zahradnictví, když toto zahradnictví ve skutečnosti neprovozuje. (6. listopadu 1939, č. 3857/37-4.)

Otázku, zda s hlediska § 25 zák. o soc. poj. jde o podnik zemědělský či nikoliv, řeší si úřad správní zcela samostatně bez ohledu na okolnost, jak finanční úřady na podnik takový pohlížejí s hlediska daňového. — Pouhá skutečnost, že majitel zahradnictví vlastní též skleník, kterého nepoužívá, nemůže ještě jeho podniku odníti charakter podniku zemědělského s hlediska § 25. zák. o soc. poj. (1. září 1939, č. 451/37-4.)

Z pouhých skutečností, že schovanka konala pro pěstouna, který se jí jako opuštěného sirotka v dětském věku ujal, v domácnosti a v hospodářství práce obvyklé u služebné podle pokynů pěstouna a že tento ji živil, šatil, poskytoval byt a připravoval pro ni i částečnou výbavu, nelze ještě usuzovati na uzavření smlouvy služební (konkludentními činy) co předpokladu pojistné povinnosti podle § 2 poj. zák. 221/1924 Sb. (30. června 1939, č. 3068/36-4.)

V. Právo stavební a vodní.

Stavební úřad, rozhoduje za účinnosti potvrzeného přehledného reg. a zastav. plánu o žádosti za sdělení stavební čáry a rovinné výšky pro spáleníště objektu, ležícího v území, prohlášeném tímto plánem za nezastavitelné, je touto disposicí plánu ve smyslu § 15 zák. č. 88/1920 vázán i tehdy, když žádost byla podána ještě před účinností tohoto plánu. — Vyhovění žádosti o sdělení, resp. stanovení stavební čáry znamená již uznání pozemku za zastavitelný. (13. září 1939, č. 2952/37-6.)

Pouhý projev nesouhlasu s projektovanou stavbou nelze uznati za řádně konkretisovanou námitku souseda ve smyslu § 35 čes. stav. řádu. — Není povinností starosty jako řídicího stavební komise, aby stranám udílel rady, jaké námitky mají proti stavbě vznášeti a jak je mají odůvodňovati. (3. října 1939, č. 4498/37-3.)

Není přípustna dílčí změna přehledného plánu určité oblasti podle zákona č. 88/1920 Sb., záležející v tom, že — neopouštějíc zásady plánem tím stanovené co do způsobu zastavění regulované oblasti — se povoluje úchylka od těchto zásad čistě jen v individuálním zájmu jednotlivého pozemkového vlastníka. Ostatní vlastníci pozemků do plánů pojatých jsou legitimováni změnu takovou bráti v odpor i stěžnosti na nss. (13. září 1939, č. 3968/36-6.)

I stát jako podnikatel vodních staveb, které podle zákona vodního vyžadují vodoprávního konsensu, potřebuje ke stavbám těm tohoto konsensu, pokud nejde o stavby uvedené v § 42 čes. vod. zák. (16. června 1939, č. 2884/36-5.)

Zásadní příslušnost úřadů silničních ve věci svádění povrchových vod s veřejné cesty nevyklučuje příslušnost úřadů vodoprávních i tehdy, jestliže by se manipulace s vodou povrchovou na silnici se shromažďující jevila zároveň též nakládáním vodou soukromou, dotýkajícím se buď veřejných zájmů nebo soukromých práv, chráněných zákonem vodním (§§ 10, 17 odst. 2, § 75 vod. zák.) (21. října 1939, č. 5052/36-4.)

Povinnost uživatelů vodního díla udržovati dílo, stanovená v § 44, odst. 2 vod. zák., nepojí se k pouhé právní možnosti užívání (k existenci užívacího práva vodního), nýbrž předpokládá i možnost faktického užívání („užitky“ ve smyslu cit. normy). (29. září 1939, č. 3948/36-5.)

Opominutí stanoviti míru vodního oprávnění v listině koncesní nezabývá ještě akt ten povahy vodoprávního konsensu a nečiní ho nullitním. — Předpis § 27 vod. zák. dopadá i na případy, když se jedná o zjištění míry vodního práva propůjčeného pro podniky obecních vodovodů. — Podle § 27 vod. zák. je pro určení míry uděleného vodního práva rozhodné ono množství, které vodní oprávněncem mohl potřebovati v době udělení konsensu. — Z vodního zákona nelze dovoditi, že majitelé vodních děl, zřízených na vodních tocích, mají právní nárok, aby tyto vodní toky nebyly o přítok spodních vod zkráceny, resp. aby zachycení spodní vody, podléhající soukromoprávní dispozici majitele pozemku, bylo zakázáno. (15. září 1939, č. 311/33.)

Není liquidním právním titulem, určujícím ve smyslu § 44 čes. vod. zák. osobu v prvé řadě k udržování vodního díla zavázanou, trhová smlouva stranami uzavřená, upravující takové udržování, která se stala, ať již z jakéhokoliv důvodu, spornou. (20. června 1939, č. 10.078/39.)

VI. Právo školské a církevní.

Pravoplatná opatření o suspensi, zastavení platu a alimentaci osoby učitelské, učiněná zemskou školní radou na základě disciplinárního řádu č. 27/1905 mor. z. z., nepozbyla své právní účinnosti ipsa lege v důsledku vydání vlád. nař. č. 162/1928 Sb. (služ. prag. učít.) ani tehdy, jestliže disciplinární řízení, s nímž zevně souvisejí, bylo skončeno až za platnosti cit. služ. pragmatiky. (15. června 1939, č. 58/37-5.)

Definitivně ustanovený učitel veřejné školy národní pozbývá dáním na dočasný odpočinek (§§ 65 a násl. pragm. vlád. nař. č. 162/1928 Sb.) svého dřívějšího služebního místa a nemá podle § 66, odst. 2, cit. vlád. nař. právního nároku, aby — nabyli-li zase schopnosti ke službě — byl na totéž služební místo povolán. (30. června 1939, č. 6170/35-7.)

S hlediska státní správy kultové existuje farní obec po právu teprve udělením státního souhlasu s jejím zřízením (§ 20 zák. č. 50/1874 ř. z.). — Vydávaje rozhodnutí, jež předpokládá farní obec jako právní subjekt, může se státní úřad kultový dovolati pouze (pravoplatného) výnosu ministerského, jímž s hlediska § 20 zák. č. 50/1874 ř. z. bylo uděleno státní schválení se zřízením farní obce. (26. září 1939, č. 5662/37-4.)

VII. Právo policejní a spolkové.

Skutečnost, že nezaměstnaný nahradil škodu vzniklou neoprávněným pobíráním státního příspěvku k podpoře v nezaměstnanosti, nezabavuje ho trestnosti s hlediska § 13 odst. 1 zák. č. 267/1921 Sb. (4. září 1939, č. 5764/36-5.)

Pouhé tvrzení zaměstnavatele, že nařídil, aby dodržování zákonitě pracovní doby bylo dbáno, nestačí ještě k jeho exkulpací co do trestnosti

přestupku zákona o 8hod. době pracovní, jehož objektivní skutková podstata nastala. (25. září 1939, č. 3379/36-3.)

Ve výnosu, jímž ministerstvo vnitra vyslovalo, že je ochotno za určitých podmínek schváliti řádně usnesenou změnu stanov akciové společnosti, jest spatřovati rozhodnutí úřední ve smyslu zák. spolk. č. 253/1852 ř. z. (§§ 21 a 18) a § 2 zák. o nss-ě č. 164/1937 Sb. — Povolení ke změně stanov akciové společnosti nemůže býti s hlediska spolk. zák. č. 253/1852 ř. z. odpiráno, není-li pro odepření důvodů zákonných, ani činěno závislým na podmínkách, jež v zákoně nemají podkladu. — Akciová společnost má právní nárok, aby změnéné stanovy, na nichž se usnesla, došly úřed. schválení, jestliže vyhovují zákonu. (30. října 1939, č. 3009/37-4.)

VIII. Řízení správní.

I v řízení o návrhu na obnovu řízení platí všeobecné procesní zásady o zjišťování skutkové podstaty, tedy také předpisy §§ 42 a 48, odst. 3 spr. ř. č. 8/1929 Sb. (20. června 1939, č. 838/37-4.)

Výbor advokátní komory není jako takový legitimován stěžovati si k nss-u proti dozorčímu výroku ministra spravedlnosti, jímž byla usnesení advokátní komory a výboru advokátní komory o podmínkách pro přijímání kandidátů advokacie zrušena jako nezákonná. — Nejvyšší dozor, přiznaný ministru spravedlnosti v odst. 2 § 1 zák. č. 40/1872 ř. z. vztahuje se i na činnost advokátních komor a neomezuje se jen na věci disciplinárního vyšetřování proti advokátům a kandidátům advokacie. (1. září 1939, č. 2282/36-8.)

Státní pozemkový úřad (ministerstvo zemědělství) není oprávněn podle § 8 zák. č. 93/1931 Sb. ukládati platebním rozkazem majitelům zabraného a převzatého majetku jakoukoliv platební povinnost. (12. září 1939, č. 5954/37-2.)

IX. Veřejní zaměstnanci.

Ustanovení § 52 odst. 2 plat. zák. č. 103/1926 Sb. neposkytuje soudci, přestoupivšímu do služby právní, právní nárok, aby mu služební doba, ztrávená v dosavadním stupni služného soudcovského, byla započtena pro zvýšení služného úředníka správního. (19. září 1939, č. 3965/37-4.)

Nejde-li o nemožnost přestěhování rodinné domácnosti do nového působiště z důvodu bytové nouze, jsou všeliké jiné okolnosti, zejména i osobní nebo rodinné, zabraňující neprodlenému přestěhování pro nárok státního zaměstnance na diety pro dvojí domácnost ve smyslu usnesení ministerské rady z 22. ledna, 19. července a 9. prosince 1919 zcela nerozhodnuty. (6. listopadu 1939, č. 3038/37-6.)

Usnesení vlády z 29. února 1924 o úpravě náhrady jízdného na elektrické dráze státním zaměstnancům v Praze při dvojité docházce do služby jest všeobecně závaznou právní normou, z níž státní úředníci za předpokladů tam uvedených mohou dovozovati právní nároky. (1. září 1939, č. 604/37-4.)

Pensionováním obecního úředníka, který podle lékařského nálezu je do té míry nemocný, že je ke službě neschopným, nevybočil obecní gerent z mezi své kompetence. — Při řešení otázky, jsou-li splněny skutkové okolnosti, za nichž obecní gerent může pensionovati nemocného obecního úředníka, rozhoduje hledisko objektivní a je proto bez právního významu, chce-li úředník dále sloužiti. (30. června 1939, č. 4638/36-5.)

X. Mimořádná opatření hospodářská.

O rozšíření živnosti ve smyslu § 1, odst. 1 vlád. nař. č. 162/1935 Sb. jde na straně ohlašovatele i tehdy, jestliže převzal prodejnu již zřízenou a dosud provozovanou živnostníkem jiným. — Pouhé převzetí živnosti (prodejny) subjektem jiným nemusí samo o sobě projevit ještě žádný vliv na soutěžní poměry ostatních živnostníků ve smyslu § 1 vlád. nař. č. 162/1935 Sb. (1. září 1939, č. 1921/37-5.)

Předpisu § 2, odst. 1 vlád. nař. č. 162/1935 o slyšení obchodní a živnostenské komory a příslušného společenstva (gremia) může vyhověti i odvolací úřad (nikoliv jen úřad okresní). (4. října 1939, č. 5167/36-4.)

Bylo-li již výdělkové a hospodářské společenstvo (družstvo), zřízené podle zák. č. 70/1873 ř. z., soudem do rejstříku společenstev zapsáno, není již správní úřad, rozhodující o zřízení filiálního skladu společenstva s hlediska vlád. nař. č. 162/1935 Sb., oprávněn zkoumati, byly-li splněny předpoklady, na něž zákon váže vytvoření společenstva podle zák. č. 70/1873 ř. z. (1. září 1939, č. 5892/36-6.)

Klobouky pánské jsou jiným druhem zboží než klobouky dámské ve smyslu § 2 odst. 1 zák. č. 251/1933 Sb. (2. listopadu 1939, č. 3941/37-4.)

B. Věci finanční.

I. Daně přímé.

Příjem zaměstnance, spočívající v tom, že zaměstnavatel platí za zaměstnance podle svého právního závazku k němu daň z vyššího služného, stává se skutečně dosaženým důchodem zaměstnance podle § 4 zák. o př. d. teprve v berním roce, ve kterém zaměstnavatel skutečně zaplatil tuto daň. (19. října 1939, č. 4722/37-2.)

Podle § 5 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. je daň důchodovou předepsati z příjmů příslušníků rodiny podle § 1 čís. 2 b) cit. zákona hlavě rodiny i tehdy, když hlava rodiny nebydlí, ani se nezdržuje v tuzemsku, ani nemá v tuzemsku příjmu, dani podrobeného. — Ve shodě se zákonem jest ustanovení odst. 7. prov. nař. č. 175/1927 k § 5 odst. 1 až 3 zák. o př. d.: „Při řešení otázky, kdo jest hlavou rodiny, jest nerozhodno, má-li ta která osoba svůj vlastní důchod; stačí, vede-li a řídí-li samostatnou domácnost, třeba byla odkázána osobně na důchod členů této domácnosti.“ (5. září 1939, č. 361/37-3.)

Odměna, vyplacená poplatníku zaměstnavatelem za práce, které vedle svých normálních služebních povinností konal se souhlasem zaměstnavatele za něho po přechodnou dobu jeho nepřítomnosti a za jiného odedšího zaměstnance, je dani podrobeným důchodem podle § 7 odst. 1. zák. o př. d. (10. listopadu 1939, č. 4917/38-2.)

Mimořádným darem nebo podobným bezplatným věnováním podle ustanovení § 7 odst. 2 zák. o př. d., jež se nepokládají za důchod podrobený důchodové dani, rozumí se každé takové bezúplatné věnování, které příjemce — nemaje na ně právní nárok — obdržel z důvodu mimořádných poměrů jako něco, s čím nemohl ani pravděpodobně počítati jako s příjmem. — Náhrada za ztrátu času při výkonu funkce člena ředitelství spořitelny, poskytovaná spořitelnou podle stanov členům samým, je zdanitelným důchodem, byť i se souhlasem člena ředitelství byla vyplácena sekretariátu politické strany a třeba nebyla vyplácena pravidelně. (20. září 1939, č. 5574/37-2.)

Příjem poplatníků, který má povahu náhrady služebních výdajů ve

smyslu § 11 odst. 2. zák. o př. d., není započitatelný do daňového základu ani při stanovení daňové základny podle zvláštních ustanovení o důchodech ze služebních požitků, uvedených v § 28 a násl. téhož zákona. (5. září 1939, č. 2023/37-5.)

Z ustanovení § 17 č. 4 věty druhé zák. o př. d., jež uznává za srážkovou položku stravování rodinných členů, nelze ještě dovoditi, že by peněžité platy, jež poskytuje poplatník členům své rodiny za práce, které konají při provozu jeho hospodářství nebo podniku, nebyly srážkovou položkou při stanovení základu daně důchodové. — Ustanovení § 92 o. z. o. nevyklučuje, aby od základu daně důchodové vyměřené manželovi jako poplatníkovi, odečtena byla částka, kterou platil manžel své manželce jako služební plat za práce, konané v jeho podniku. (23. června 1939, č. 3084/37-5.)

Částky, které vlastník domu dostává od nájemce obchodních místností za zřízení předkupní právo k domu, za vzdání se práva provozovati vlastní obchod a za právo používatí jeho firmy po dobu nájmu, podléhají dani důchodové. (19. září 1939, č. 2635/37-4.)

Podstatným znakem služební smlouvy, zakládající výjimku z povinnosti k všeobecné dani výdělkové podle § 47 odst. 1 č. 2 zák. o př. d. jest, že druh, množství a doba služebních úkonů neřídí se vůlí a dispozicemi zavázaného zaměstnance, nýbrž zaměstnavatele a že tudíž vůle zaměstnavatele a volnost dispozic musí v mezích převzaté povinnosti ke konání služby ustoupiti vůli a dispozicím zaměstnavatelovým, že zaměstnaný je smluvně vázán pracovati pro zaměstnavatele po určitou dobu i tehdy, když by tak již činiti nechtěl, že zaměstnavatel může konání těchto služeb na zaměstnanci také vynutiti a že výsledek zaměstnancovy práce a případný její nezdar spadají na vrub zaměstnavatelův. — Projektování budov, prováděné opětovně smluvním úředníkem ministerstva veřejných prací mimo obor jeho služební činnosti, podléhá všeobecné dani výdělkové. (2. září 1939, č. 4849/37-3.)

Je věci poplatníka, aby prokázal, že podmínky § 47 odst. 1 č. 2 zák. o př. d., odůvodňující výjimečné vyloučení z daňové povinnosti, jsou u něho skutečně splněny; úřad není povinen z moci úřední konati šetření a opatřovati a prováděti důkazy o tvrzeném služebním poměru. — Sbírání inserátů pro časopis za provisi, vyplácenou podle množství objednávek inserátů, vyhovujících ústní smlouvě, podléhá všeobecné dani výdělkové, i když insertní jednatel byl při své v podstatě samostatné činnosti vázán na pokyny stran zákazníků a na cenové podmínky (tarif), určené zastupováním firmou. (20. září 1939, č. 589/38-3.)

Spisovatelská činnost universitního profesora, provozovaná po delší dobu, byť i jen příležitostně a nepravdělně, podléhá zásadně všeobecné dani výdělkové. (8. září 1939, č. 3550/37-3.)

V manželově přiznání k důchodové dani nelze shledávati splnění povinnosti podati přiznání ku všeobecné dani výdělkové jeho manželkou jako samostatným subjektem všeobecné daně výdělkové. (2. října 1939, č. 1348/38-2.)

Jestliže při pronájmu hospodářského dvora propachtují se pouze pozemky s hospodářskými budovami bez jakéhokoli inventáře, nejde o pronájem podniku po rozumu § 76 odst. 2. zák. o př. d. (15. června 1939, č. 6146/37-3.)

Z hodnoty najatých objektů, vykázané v bilanci podniku jako průběžná položka, není přípustný odpis podle § 79 písm. f) zák. o př. d. (8. září 1939, č. 5709/37-2.)

Při vypočítávání výnosnosti podniku podle § 83 odst. 8 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. za účelem předpisu rentabilní přírážky nelze přenos zisku z předchozího obchodního roku, jeví se na počátku obchodního roku pro zdanění rozhodného, připočítávat k ukládacímu kapitálu. (10. října 1939, č. 57/38-3.)

Pro malobytové osvobození od daně domovní podle § 136 zák. o př. d. nelze garáž, patřící k bytu, pokládati za vedlejší místnost ve smyslu odst. 6 prov. nař. k cit. § 136 odst. 2 zák. o př. d. (8. září 1939, č. 5122/37-2.)

Při malobytovém osvobození od daně domovní je pro otázku, zda místnost hally, patřící k určitému bytu, jest jako světlá komora obytnou místností, směrodatný její konkrétní stavební stav a jsou nerozhodny okolnosti, že přes tuto místnost se větrá zadní chodba, označená ve stavebním plánu jako předsíní a že místnost ta nemá vlastních dveří. (20. listopadu 1939, č. 3521/38-2.)

Nedobytnost nájemného ve smyslu § 149 odst. 4. zák. o př. d. dlužno uplatnití nejpozději v odvolání z předpisu daně. — Průkaz nedobytnosti nájemného podle § 149 odst. 4 zák. o př. d. nemusí se státi v určité formě, zejména není nutno provésti jej výhradně jen soudními spisy exekučními. (20. června 1939, č. 5685/37-2.)

Plat obci za odběr elektrického proudu k osvětlování předsíně a scho-diště domu nelze považovati za plat, obecním dávkám podrobený podle ustanovení § 151 zák. o př. d., a nelze jej proto podle tohoto ustanovení při vyměřování činovní daně vylučovati z daňového základu. (7. listopadu 1939, č. 2988/38-2.)

Požitky, vyplácené poplatníci jejichmi dětmi podle posledního pořízení jejího manžela ve výši jedné poloviny toho, co tyto děti jako společníci veřejné obchodní společnosti obdrží každoročně na úrocích ze svých společenských vkladů a jako podíl na zisku podniku společnosti, nejsou vyňaty z povinnosti k dani rentové podle § 172 odst. 1 zák. o př. d. z důvodu, že jsou přímo stíženy všeobecnou daní výdělkovou. (15. listopadu 1939, č. 5492/37-2.)

Příjem, který autor patentovaného vynálezu jakožto majitel patentu dostává jako náhradu za přenechání výkonu oprávnění patentu jiné osobě, podléhá dani rentové podle § 172 odst. 2. č. 6 zák. o př. d. (23. října 1939, č. 625/38-3.)

Úroky ze vkladů na běžném účtě, z nichž se vybírá rentová daň podle § 180 zák. o př. d. č. 76/1927 srážkou, nejsou vzhledem k ustanovení § 175 téhož zákona od daně rentové, již podle § 172 uved. zákona zásadně podléhají, osvobozeny podle § 174 č. 12 cit. zák., i když jsou prokazatelně částí výtěžku podrobeného dani výdělkové. — N. s. soudu nedává žádný právní předpis možnosti, aby při své judikující činnosti mohl nedbati platných ustanovení zákona a považovati je za právně neúčinná jen proto, že nejsou v soulase s celkovou ze zákona patrnou konstrukcí úpravy právní materie, které se zákon ten týká. (27. června 1939, č. 5655/38-5.)

Úroky z přejímací ceny za nemovitosti, převzaté státním pozemkovým úřadem, které byly rozvrhovým usnesením soudu přikázány bernímu úřadu a úřadu pro vyměřování poplatků k částečné úhradě poplatníkovy osobního dluhu daňového, resp. poplatkového, podléhají dani rentové. (25. září 1939, č. 4299/37-3.)

Nenapadne-li poplatník zvláštní daně výdělkové odvoláním evidenci rezervních fondů, obsaženou v platebním rozkaze za určitý berní rok, nemůže tomuto zjištění stavu a rozdělení rezervních fondů odporovati v odvoláních z platebních rozkazů na příští berní léta. — Ustanovení

§ 276 odst. 1 zák. o př. d., připouštějící částečný neb úplný odpis daně pravoplatně již přeepsané, aby nedošlo k realizaci dvojího předpisu téže daně, má na zřeteli případy, kdy na tutéž daň byly vydány dva pravoplatné předpisy. — Nedostatek úřední pečeti na platebním rozkaze nečiní jej zmatečným — neplatným, jenž by nemohl vejíti v moc práva, nýbrž pouze vadným, kteroužto vadu dlužno uplatnití odvoláním proti němu. — Není podstatnou vadou řízení, že volný list, sdělující straně evidenci rezervních fondů za určitý berní rok, nebyl podepsán a jménem úřadu označen a nebyl také k platebnímu rozkazu přisít, resp. jako jeho příloha označen, jestliže strana poznala, že v něm obsažená evidence fondů jest úředním výrokem téhož úřadu, jenž vydal platební rozkaz spolu s oním listem doručený, a také proti němu tak se bránila. (15. června 1939, č. 6169/37-3.)

Pouhé prohlášení poplatníka, že tvrzené jím skutečnosti mohou potvrditi určité osoby, nelze pokládati za nabídnutí důkazu svědeckého podle § 313 odst. 2 č. 1 zák. o př. d. (20. června 1939, č. 3108/37-4.)

II. Daně nepřímé.

Úplata, přijatá advokátem za překladatelskou činnost, podléhá dani z obratu podle zák. č. 268/1923 ve znění zák. č. 246/1926, 181/1929, 188/1930 a 56/1932 bez ohledu, zda dotčené výkony byly provedeny v rámci advokacie jako hlavní činnosti, či jen příležitostně. (20. listopadu 1939, č. 3428/37-3.)

Osvobození podle § 4 č. 17 zák. o dani z obratu nepřísluší dodávkám, prováděným pro Státní fond pro splavnění řek podle zák. č. 50/1931 Sb. (4. září 1939, č. 835/37-4.)

Osvobození od paušálu daně z obratu z hodnoty mouky, vyrobené mlýnem ve mzdě, podle odst. 12 vyhl. min. fin. č. 79/1932 Sb. nepřislúší v případech, kdy mlýn vyměňuje zemědělcům za obilí pekařské výrobky, a z hodnoty chleba vyměněného za mouku dlužno platiti 1% daň z obratu. (23. září 1939, č. 5869/36-6.)

Výnosy ministerstva financí ze dne 12. března 1921, č. 14.424/21 a ze dne 27. dubna 1926, č. 25.555/26, pokud jednají o paušalované dani z obratu u tuzemských akciových bank a tuzemských akciových bankovních firem, nemají povahu právních norem. (18. listopadu 1939, č. 243/36-5.)

III. Poplatky a dávky.

Podání a přílohy k nim, jež v soudním sporu učiní opatrovník, zřízený k obhájení manželského zrození dítěte, jsou osvobozeny od kolkových poplatků podle saz. pol. 50/44 písm. g), resp. § 11 popl. zák. — Opatrovník, zřízený k obhájení manželského zrození dítěte, není povinen platiti poplatky z jedn. protokolů a rozsudku. (3. listopadu 1939, č. 3804/37-9.)

Z § 11 popl. zák. nelze dovoditi, že písemná plná moc, připojená k podání kolkou prostému, je od kolkou osvobozena. (22. září 1939, č. 3358/38-2.)

Podání o zápis usnesení valné hromady akciové společnosti o snížení akciového kapitálu podléhá poplatku podle pol. 16 d) č. 3 sazby soudních poplatků č. 151/1931 Sb. (22. září 1939, č. 5852/37-3.)

Základem poplatku z rozsudků, vydaných ve sporu, jímž se žalobce domáhal jednak zjištění, že zaniklo zástavní právo, vázající na nemovitostech k zajištění nároku žalované strany na roční pensí v určité výši a nároku pozůstalé vdovy na vdovskou pensí po určitou dobu v určité výši, jednak vydání příslušného významného prohlášení je ve smyslu

§ 57 j. n. výše zajištěné pohledávky, nebo, má-li zástava menší hodnotu, její hodnota. (31. října 1939, č. 6103/37-7.)

Mezitímní rozsudek, jímž bylo uznáno, že žalobní důvod není po právu, a v němž bylo současně vysloveno, že, nabude-li tento rozsudek právní moci, jest jej pokládati za konečný, žádost žalobní že je pak zamítnuta a žalobci jsou povinni zaplatiti náklady sporu, neobsahuje výroku o útratách a je při vyměření poplatku z něho použití ustanovení § 20 odst. 1, I č. 2 a) cís. nař. č. 279/1915. (6. září 1939, č. 4310/37-2.)

Strana, zvítězivší v civilním sporu polovinou svého žalobního nároku na příznání měsíční alimentace v určité výši, je povinna podle § 20 odst. 1, I č. 2 b) cís. nař. č. 279/1915 zaplatiti polovici poplatku z rozsudku, i když žalovaná strana byla odsouzena podle § 43 odst. 2 c. s. ř. k úhradě veškerých útrat sporu. (11. října 1939, č. 923/37-10.)

Zápis poznámky zadlužení podle čl. VII zák. č. 120/1931 podléhá poplatku, bylo-li soudní usnesení zápis povolující vydáno za účinností tohoto zákona. — Připojení t. zv. plomby úředníkem, pověřeným vésti pozemkové knihy (§§ 3 a 6 min. nař. č. 5/1872 ř. z.), není meritorním vyřízením knihovní žádosti. — Poplatkový zákon pokládá zápis do veřejných knih za úřední úkon. (20. června 1939, č. 4548/37-2.)

Uložil-li zůstavitel v posledním pořízení universálnímu dědici, aby pozůstalé vdově po dobu jejího života platil úroky v určité výši z určitého kapitálu, který po její smrti obdrží ustanovení odkazovnicí, jde o odkaz důchodu podle § 687 o. z. o., ocenitelného pro daň dědicou podle § 20 odst. 4 cís. nař. č. 278/1915. (28. listopadu 1939, č. 6156/38-2.)

Nárok státu na převodní poplatek z pozůstalostního majetku je založen již dědickým nápadem, nikoliv teprve skušebným přechodem majetkových součástí na dědice odevzdáním pozůstalosti a není tudíž ke vzniku povinnosti zaplatit nemovitostní poplatek třeba knihovního převodu pozůstalostních nemovitostí na dědice, jemuž napadly. — Potvrzení poručenského neb opatrovníckého soudu, že vyšetřil a uznal existenci a výši pohledávky vůči pozůstalosti uplatňované (§ 21 odst. 1 č. 7 min. nař. č. 397/1915 ř. z.), nepodléhá přezkoumání finančních úřadů co do věcné správnosti. (14. září 1939, č. 6114/37-4.)

Útraty poslední nemoci zůstavitelovy jsou jen tehdy odčitatelnou položkou ve smyslu § 22 odst. 3 cís. nař. č. 278/1915, když byly hrazeny teprve po smrti zůstavitelově a z jeho jmění; byly-li náklady ty zapraveny za života zůstavitelova a ze jmění osoby třetí, může náhradní nárok této třetí osoby býti prokázán jedině způsobem, předepsaným v § 21 prov. nař. č. 397/1915; je zcela nerozhodno, proč takový průkaz nebyl anebo nemohl býti opatřen. — Ustanovení § 21 min. nař. č. 397/1915 o tom, jak se prokazují pozůstalostní dluhy a břemena, je kryto zmocňovacím předpisem § 22 odst. 9. cís. nař. č. 278/1915. (28. listopadu 1939, č. 6070/38-2.)

Podle § 30 cís. nař. č. 278/1915 ve znění § 1 písm. b) zák. č. 337/1921 podléhá dani darovací bezúplatné nabytí majetkových práv, při čemž je nerozhodno, zda na straně postupitele byl darovací úmysl podle zákona občanského. (4. prosince 1939, č. 836/38-2.)

Písemnosti podle § 30 odst. 2 cís. nař. č. 278/1915, vystavenou od dárce a zřizující nebo osvědčující darování, jest i soudní protokol, ve kterém otec vůči nezletilým dětem, zastoupeným kurátorem ad actum, prohlásil, že jim daruje určitou částku. (9. listopadu 1939, č. 273/38-5.)

Z toho, že zřizovatel věna si vyhradil jeho užívání, nelze usuzovati na to, že poskytnutý majetek nemá sloužiti k ulehčení nákladů spojených s manželským společenstvím. — Paragraf 31 cís. nař. č. 278/1915 má na

mysli poskytnutí majetku dceři (vnučce) za věno se strany rodičů (prarodičů), t. j. k tomu účelu, aby dcera (vnučka) mohla z poskytnutého majetku zříditi věno svému manželovi, nikoli však pojem věna, jak jej definiuje § 1218 o. z. o. s hlediska svatební smlouvy. (9. listopadu 1939, č. 948/38-2.)

Poslední pořízení, v němž otec nařídil, aby do povinného podílu, odkázaného synovi, byla započtena částka, kterou již vyplatil synovi nebo za něho a která podle prohlášení synova byla mu vyplacena jako výbava, je listinou, osvědčující zřízení výbavy, podrobené darovací dani podle § 31 č. 1 cis. nař. č. 278/1915 ve znění zák. č. 337/1921. (4. prosince 1939, č. 4838/38-2.)

Nebyla-li nadřízenými finančními úřady schválena dohoda, sjednaná s výhradou tohoto schválení mezi stranou a úřadem I. stolice při fusi akciových společností o hodnotě akcií zrušených podniků, vzaté za podklad výpočtu odvetného emisního poplatku, není obsah této dohody směrodatný pro otázku, kolik bylo podle zákona odvésti na tomto poplatku před vydáním akcií. (27. června 1939, č. 4206/37-3.)

Poplatkové úlevy konverzní podle zák. č. 49/1907 nepřislušejí, nebyla-li úroková míra starší — konvertované pohledávky z jakéhokoli důvodu — třeba jen omylem — vyznačena v pozemkové knize. (3. října 1939, č. 752/38-2.)

Nabyli-li podle tržové smlouvy kupci nemovitostí, propachtovaných v době sjednání této smlouvy, nikoli v tom stavu, v jakém byly v den uzavření tržové smlouvy, nýbrž v onom lepším stavu, v jakém je měl podle dřívější pachtovní smlouvy odevzdati pachtýř vlastníkům po skončení pachtovního poměru, je zvláštní úplata, zaplacená jimi z tohoto titulu prodatelům, součástí tržové ceny, podrobené poplatku z převodu nemovitosti. (31. října 1939, č. 2729/38-3.)

Ustanovení § 256 odst. 5 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. o právu finančního úřadu zrušiti, nahraditi nebo změnit rozhodnutí platí za účinnosti § 5 zák. č. 65/1933 Sb. i pro vymáhání poplatků. — Ustanovení § 256 odst. 5 zák. o př. d. (§ 5 zák. č. 65/1933) nedává poplatníku právní nárok na to, aby úřad rozhodnutí ve věcech poplatkových ať na žádost poplatníka nebo z úřední moci zrušil, jiným nahradil nebo změnil. — N. s. soudu není příslušný prohlásiti za odporující zákonu soudní akt, povolující exekuci nucenou dražbou a nuceným zřízením práva zástavního. (13. září 1939, č. 2433/37-4.)